1886 HUSZADIK ÉVFOLYAM. 164. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, JUNIUS 15

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Móritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I., Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I., Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Boldogtalan király.

Bajorország királya meghalt. Az élet deén, szép és erőteljes férfi, részese fénynek, dicsőségnek, szeretve népe által s rendelkezve akkora hatalommal, a mekkorát halandó ember a királyi trónus magasán elbirhat: mindamellett nyomor és kétségbeesés kergette őt az önmaga által választott halálnak karjaiba.

Rettentő tragikummal állunk szemközt, a minőt csak férfinak, hősnek, királynak, lángelmének, őrültnek sorsa hozhat napvilágra életben és halálban. Elménk akármit mond az élőről és életpályájáról: a halálban utolsó idegszálunk rokonszenve is a holtat környezi.

A kétségbeejtő bánat s az életirtó gyász nem kiméli a koronás főket se. Az utolsó husz év irtóztató jeleneteket tárt elénk. A nemes alak, ki országot hóditani átmegy a tengeren s ki fölött halálos törvényt lát a nép, mely hóditót nem tür maga fölött. Az őrült császárné, ki évtizedeken át zokog meggyilkolt férjének véres emlékein. Az ifju hős, ki óriási emlékek terhét viseli nevén s elmegy meghalni a vad emberek országába. A gyászoló özvegy, ki elveszti férjét, koronáját, egyetlen gyermekét, örök boldogságát. A szultán, kit meggyilkolnak az urak s a czár, kit meggyilkolnak a koldusok. Minő alakok együtt és egymás után.

Mindegyiktől különböző, szomoruságban valamennyihez méltó a boldogtalan bajor király végzete.

Királynak született és neveltetett. De elméje, nemes nagyravágyása, költői ábrándossága nagyobb volt, mint a mely illő volna királyhoz. Népe és országa pedig kicsiny volt, sokkal kisebb, mintsem hogy minden nap ne látta volna királyát s mint sem hogy annak merész terveit elbirhatta volna.

Világhóditó nem lehetett, nem volt hozzá népe. Gyilkos zsarnok nem lehetett, nem volt hozzá durvasága. Nők társaságának kéjmámorába el nem merülhetett, nem volt hozzá hajlama. A családélet gyöngéd érzelmei el nem foglalhatták, nem volt hozzá elég mindennapisága. S a lángelme, mely rokonságban áll a beteg elmével, valami nagyra és szokatlanra sarkalta őt.

Élt tehát a müvészet legfényesebb álmainak, legvakmerőbb ábrándjainak. A mit népmesék, hősi legendák, keleti regék, ősgermán hagyományok hősi királyfiakról, regényes kalandokról, tündérpalotákról, arany tavakról, beszélő erdőkről, tündérek játékairól összeregéltek: mindazt s a mai felvilágosult kor eszközeivel és formái közt megalkotni, ujra teremteni s átélni törekedett. Építé a tündérpalotákat, szinpadon és zenetermekben elővarázsolá a tündérek játékait, visszaálmodá magát a niebelungi királyfiak békés kalandjaiba, járta az erdőket és tavakat sötét éjen, fényes holdvilágnál, költött pazarul mint a keleti mesék szultánjai.

Ezt az életet nem birhatta el egy mivelt és kicsiny ország. A király nem gondolt az állam gondjaival, nem vesződött a mindennapi népérdekek bajaival, nem tanácskozott a miniszterekkel s nem törődött a pénzügyekkel. A fényes királyi ábrándok közt s az államszükség szigoru prózája közt előbb-utóbb szomoru összeütközésnek kellett történni.

Megtörtént.

A királyt gondnokság alá helyezték, fenséges álmaiból felébresztték, koronáját levették fejéről s azt az embert, kinek szelleme a költészet végtelen birodalmát bolyongta át, fogolylyá tették, őrizet alá helyezték.

Vajjon élhetett-e tovább?

Ha rosszlelkü lett volna: szinlel és tovább él és tovább uralkodik. Ha őrült lett volna: játszik tovább és tengődik tovább.

De jólelkü volt s ezért szerette népe. És nem volt őrült, csak ábrándozó. S a mikor ábrándjai szétfoszlattak: nem akart élni tovább. Leszállott élve a tengerszem fenekére, hogy onnan többé élve fel ne jöhessen.

A nemzetnek érdeke mégis magasabb és fenségesebb, mint minden koronának fénye, mint minden lángelmének ragyogása. A hol a nemzet és a király kibékithetlenek: ott a nemzetnek meg kell élni s a királynak meg kell halni. A boldogtalan király önként választá a halált. Még halála is oly rejtélyes volt, mint élete. S fenségesebb, mint élete. Országának, nemzetének s önmagának terhére lenni többé nem akart.

Tragikuma teljes. Teljes még azért is, mert népének és a mivelt világnak őszinte, igaz könyei kisérik őt sirjába. Élete és halála be fog világitani az utánunk következő századokba, nem mint királyé és államférfié, hanem mint emberé és lángelméé. A történetirók elfelejthetik őt, de a költők soha.

A nép szerette életében s szeretettel fog merengeni emlékezetén. A koronák viselői pedig tanulságot merithetnek életéből, halálából.

VIDÉK.

* **Kecskeméten** *Lipthay* Pál, e város alsó kerületének függetlenségi párti országgyülési képviselője pünkösd első napján tartotta beszámoló beszédét a városház udvarán nagy közönség előtt. A képviselő beszédjét azzal a kijelentéssel kezdte, hogy ugy neki, mint minden függetlenségi párti képviselőnek, ha az országgyülés legutóbbi ülésszakának müködésére visszatekint és erről választóinak hiven beszámol, igen nehéz, mondhatni szomoru kötelessége van, mert a függetlenségi párti képviselők müködése az országgyülés többségének magatartásával szemben a mostani állapotok között eredménytelen és meddő maradt. Beszámoló beszédjében ismertette az ötéves mandátumról szóló törvényt, mint olyant, mely egyenesen az ellenzék ellen hozatott és a nép szabadválasztási jogát megcsorbitja. Szólott az egyes választókerületek aránytalan beosztásáról és ama protekczióról, melyben egyes, a kormányhoz feltétlenül hü erdélyi és nemzetiségi kerületek a tősgyökeres magyar kerületekkel szemben részesülnek. Ismertette továbbá a közigazgatási uj törvényt. A népfelkeléssel járó terhekről szólva, számadatokkal kimutatta, hogy 1880. évtől 1884-ig e kormány előirányzott deficzitjét hány millióval multa felül a tényleges deficzit és mig a nép vállaira a kormány ujabb és ujabb terheket ró, addig az adóképesség emeléséről nem gondoskodik, mint azt a legujabban tárgyalt vám- és kereskedelmi szerződés igazolja, melyben a magyar ipar és kereskedelem az osztrák érdekeknek van feláldozva. A képviselőnek éljenzéssel fogadott beszédje után *Szappanos* István, a független. párt alelnöke a választók nevében beszámolójáért köszönetet szavazott.

* **Nagy-Szalontáról** irják lapunknak junius 13-iki kelettel: *Lukács* Gyula a nagyszalontai kerület képviselője ma délelőtt egy negyeddel 12 óra előtt érkezett meg NagyS-zalontára. A pályaháznál Csáky György, a 48-as kör elnöke fogadta, innen egyenesen a Csáky György lakására hajtattak, hol a 48-as kör tagjai összegyültek. Délután 4 órakor tartotta beszámolóját a templom előtt lévő téren körülbelül 2—3000 választó előtt, beszéde elején ismertette és kárhoztatta Tisza Kálmán eljárását azért, hogy nem birt kellő elégtételt szerezni a magyar nemzetnek a Janszky-ügyben, továbbá hangoztatta, hogy mennyire szükséges az önálló magyar hadsereg, mit zajosan megéljeneztek. Figyelmeztette a választókat, hogy szervezkedjenek, miután most következik az öt évre való választás, mit ő ellenzett a képviselőházban. Beszédét mindvégig nagy tetszés közt hallgatták. Esti 7 órakor vette kezdetét a 48-as kör által rendezett tánczmulatság a Széchenyi-kertben, hol Lukács Gyula megjelent nejével együtt. Vacsora alatt Bajo Gyula sikerült toasztjában éltette a függetlenségi és 48-as pártot és Lukács Gyulát; erre Lukács Gyula a szalontai választópolgárokat éltette. A mulatság javában folyt hajnalig.

* **Izsákról** sürgönyzik lapunknak: Rácz Géza orsz. képviselő tegnap Fülöp- és Szabadszálláson, ma pedig itt időzött, hol hosszu kocsisorral mentek eléje és lelkesülten fogadták. Sikerült beszáló beszédet mondott.

* **Lovasberény** mezőváros legutóbbi bizottsági gyülésén Kertész Ferencz azt az inditványt terjesztette elő, hogy, tekintve az önkéntes rendőrség megszünését, állitson fel Lovasberény mezővárosa saját költségén rendőrséget, melynek tagjai fizetést huzzanak. Az eszme általános helyesléssel találkozott, s a módozatok megbeszélésére és előterjesztésére 6 tagu bizottságot küldöttek ki.

* **A zala-szent-gróti** képviselőválasztás határnapját a megyei központi választmány junius hó 19-ére tüzte ki.

* **A szegedi** tanyai kapitányságok uj szervezéséről szóló közgyülési határozatot a belügyminisztérium minden megjegyzés nélkül jóváhagyta. Minthogy a közgyülés a tanácsot bizta meg a szabályrendelet végrehajtásával, a tanács legközelebb intézkedni fog a tanyai kapitányok és esküdtek kinevezése, valamint a kapitányságok uj határvonalainak kijelölése iránt. Az uj szervezet alkalmasint már aug. 1-én életbe lép.

* **A nagylaki kerület** képviselője *Becker* János — mint nekünk sürgönyzik — ma tartotta beszámoló beszédét nagyszámu közönség előtt, mely ugy őt, mint Haviár Dani és Justh Gyula képviselőket, kik ez alkalomból rendkivül hatásos beszédeket tartottak, nagy lelkesedéssel fogadták. Banketten Makó és Szarvas város polgárságát táviratilag üdvözölték.

"EGYETÉRTÉS"

Junius hó 16-ikától kezdve uj előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

Lapunk *mindennap*, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

T. előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az «Ország-Világ» czimü, legdiszesebb képes hetilapot 10 frt helyett 8 frtért, félévre 4 frtért, negyedévre 2 frtért kapják.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az esetre, ha t. előfizetőink az előfizetési határidő lejárta előtt lakást változtatnak, az uj czim mellett a régit is kérjük velünk pontosan tudatni, mi által minden zavar vagy félreértés sokkal könnyebben elkerülhető.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (kecskeméti-utcza 6. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— jun. 14.

— ***Személyi hirek.*** *A király*, mint **Robilant** gróf az olasz kormánynyal közli, a nyár kezdetén a legnagyobb valószinüséggel meglátogatná *Umberto* olasz királyt a Quirinálban. — *Calice* báró konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet tegnap Bécsbe érkezett. — *Rudolf* trónörökös és *Stefánia* trónörökösné tegnap délután háromnapi tartózkodásra Bécsből Allaudba mentek. — *Viktor Emánuel* olasz trónörökös, mint Rómából jelentik, jun. 16-án nevelőjének, *Osio* ezredesnek kiséretében Monzából egy hónapig tartó utra indul Svájczba és a Rajna vidékére. — *Krisztina* spanyol regens-királynő junius 26-án, miután a várkastély kápolnájában misét hallgatott, teszi első sétáját s fiával *XIII. Alfonzóval* első izben fogja fölkeresni Atoche templomát, mint ezt az udvari szokások előirják. — *Nikolics* Feodor báró, Bosznia és Herczegovina polgári adlátusa rövid tartózkodás után Bécsből Felső-Ausztriába utazott. — *Boros* Béni, az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatója, Boszniából hazaérkezett. — *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter tegnap délután a futárvonattal Bécsbe utazott. — *Bogisich* Károly, a budapesti önkéntes tüzoltóság főparancsnoki helyettese, holnap este Szmirnába utazik, hogy ott a tüzoltóságot szervezze — *Jalava* (Almberg) Antal finn iró, az ismert magyar-barát, ki sokat irt Magyarországról finn és svéd nyelven, ismét meglátogatta hazánkat. Több hónapot fog itt tölteni, hogy anyagot gyüjtsön egy Magyarországról irandó ujabb munkájához. — ***Agost-Frigyes*** szász herczeg legközelebb Salzburgba megy, honnan Gasteinba utazik, hol tudvalevőleg ***Erzsébet*** királyasszony és ***Mária-Valéria*** főherczegnő is időzik. — ***Rainer*** főherczeg tegnap szemlét tartott Kremsben az ott állomásozó landwehr-zászlóaljon. — *Andrássy* Manó gróf orsz. képviselő, továbbá *Andrássy* Géza gróf és neje *Kaunitz* Eleonora grófnő és Széchenyi Aladár gróf neje *Andrássy* Nathelia grófnő a betléri kastélyba érkeztek. — *Angyelics* pátriárka, mint tudósitónk sürgönyzi, ma Zimonyba érkezett, honnan Szurcsinba megy egyházi ünnepélyre.

— **Natália**, Szerbia királynéja, — ki megérkezett Budapestre — mint belgrádi tudósitónk sürgönyzi, holnapután reggelig marad a fővárosban, honnan Zichy Jenő gróf kiséretében utazik Szliácsra. Kiséretét három udvarhölgy, két gárdatiszt, öt szolgaszemély képezi. Örvendetes benyomást tesz Belgrádban az a hír, hogy a magyar arisztokráczia tömegesen készül a királyné tiszteletére Szliácsra. Milán király is ellátogat a jövő hó végén ifju nejéhez a szliácsi fürdőbe. — A szerb királyné ma délután 1 óra 12 perczkor érkezett meg a Belgrádból jövő gyorsvonattal. A központi pályaházban Milán király nagybátyja, Hunyady László gróf üdvözölte s fogadására megjelent még Szteics budapesti főkonzul, Dávicsó, a konzulátus titkára, Ulmann alkonzul és Pekáry József főkapitányi helyettes. A vonat megállása után azonnal kiszállott szalonkocsijából a királyné, vezetve tizenkét éves fiát, Sándor trónörököst. A felséges asszony kiséretében voltak: dr. Dobics Lázár udvari orvos, Benitzky István főudvarmester, Lesjanin asszony, Schujevits asszony, valamint Bugicsevits kisasszony udvarhölgyek. Hunyady gróf szép bokrétával kedveskedett a királynénak, ki egyszerü tegethof-ruhát viselt. A pályaházból egyenesen az Angol királynő-ről nevezett fogadóba hajtatott ő felsége, a hol tizenöt szobát rendeztek be számára. Délutáni ketted fél órakor dejeunerhez ült az egész társaság s négy órakor a városligetbe kocsizott. Előbb az állatkertet mutatta meg kis fiának a királyné. Vagy fél óra hosszat gyönyörködtek a sziju-indiánok mutatványaiban s aztán gyalog mentek a városligeti csónakházig. Ott a királyné ladikra ült kiséretének néhány tagjával s bejárta az egész tavat. Este az opera-ház előadását nézte meg a felséges asszony, ki inkognitóban, Takova grófné neve alatt tartózkodik a fővárosban. Holnap délelőtt a Margit-szigetet látogatja meg kiséretével a szerb királyné s szerdán reggel Szliácsra utazik, hova Zichy Jenő gróf is el fogja kisérni.

— ***II. Lajos bajor király és a magyar müvészek.*** A szerencsétlen véget ért bajor király, kit az uralkodás gondjainál sokkal inkább foglalkoztattak a szépmüvészetek, a magyar müvészet iránt sem maradt hidegen. Több jeles magyar müvészt melegen pártfogolt, s egyikkel-másikkal bensőbb viszonyban is volt. Igy különösen Benczur Gyulát tüntette ki elismerésével a koronás mübarát. Több mint tizenöt éven át volt csaknem szakadatlan érintkezésben a kitünő magyar festővel, a ki számos megrendelést kapott a bajor királytól palotái számára. Tudvalevőleg Lajos király nem volt afféle passiv maecenás, hanem igen részletes instrukcziókat is adott a müvészeknek, s Benczur Gyula egy időben tartott attól, hogy ez a királyi beavatkozás hatással lesz müvészetére mely igy elveszthetné individualitását. Szerencsére, a müvesz ellenállott ennek a hatásnak. Benczur Gyula, a ki most a starenbergi tó partján levő ambachi nyaralójában lakik, csak egy hónappal ezelőtt is két képet küldött Lajos királynak. A két kép XIV-ik Lajos királyt ábrázolja s mindkettő egy-egy családi jelenetet örökit meg. Benczur e két képet Lajos király megrendelésére festette. Kevéssel azután, hogy a két képet elküldötte, Lajos királytól barátságos hangon irt, elismerő levelet s jelentékeny tiszteletdijat kapott. Megjegyzendő, hogy a bajor király herrenchiemseei kastélyának képeit is jobbára Benczur festette. Klváló esismerésben részesitette a bajor király Litzen-Mayer Sándort és Wagner Sándort, s ezek iránt való nagyrabecsülése nyilvánult abban is, hogy a müncheni festészeti akadémiához tanárokká nevezte ki őket. Donáth Gyulát, a most Budapesten dolgozó szobrászt a saját költségén küldötte ki a külföldre, hogy tanulmányokat tehessen. Lajos király maga is foglalkozott a festészettel. Egy időben Kaulbachnak volt tanitványa, s a megrendelt képek és tervrajzok vázlatait maga készitgette. Bulyovszky Lilla asszony, az egykor kitünő szinésznő közeli ismeretségben volt a müvészet minden nemét pártfogoló királylyal, a ki a szavaló müvészet iránt is annyira érdeklődött, hogy Bulyovszky Lilla asszonynyal több szerepet betanult. Természetesen az ő játékát nem hallotta soha gyarló halandó kritikus. Müvészeti ügyekben levelezést is folytatott az emlitett müvésznővel, a ki alkalmasint kegyelettel őrzi a koronás mübarát leveleit, melyek érdekes világot vethetnek az öngyilkossá lett uralkodó müvészeti izlésére és gondolkozásmódjára.

— **Janszky-ellenes tüntetés Pápán.** A *Veszprémi függ. hirl.* irja: A cs. és kir. közös hadsereg telepfelvételi bizottsága Beck altábornagy elnöklete alatt Pápára érkezvén, a «Griff» vendéglőbe szállt s ott a *fekete-sárga* lobogót kitüzette. Ennek következtében junius 10-én este tizedfél óra tájban a «Griff» körül nagy csoportosulás keletkezett s e csoport ugy 10 óra felé «abczug Janszky!» «Eljen Kossuth!» kiabálások között a «Griff» emeleti ablakait bedobálta. Mire a rendőrség kivonult, a tüntetők már elszéledtek. A veszprémi rendőrkapitány estefelé a készülő tüntetésnek neszét vevén, hogy ezt megakadályozza, a fekete-sárga lobogót levetette s az még ma sincs kitüzve. — Beck altábornagy a tüntetés alkalmával a «Griff» éttermében vacsorázott, de elhatolt füléig az ablakcsörömpölés és «Abczug Janszky» kiabálás s odaizent egy ezredessel a rendőrséghez, hogy «szerencséjének tarthatja a város az ő látogatását s ha a további tüntetést meg nem akadályozzák, ő ablakából fog rálőni a tüntetőkre.» A «Griff» körül egész éjjel a rendőrség és huszárság czirkált, de a tüntetés nem ismétlődött.

— ***Oláhosodó magyarok.*** Ismét gazdagabb lett egy nagyon szomoru adattal az a statisztika, mi az erdélyrészi közmüvelődési egyesület szükségességét olyan felötlően bizonyitja. *Szász-Vessződ* egy félre eső Nagyküküllő megyei község magyarsága van az elnemzetietlenedés utolsó stádiumában. Hajdan, ezelőtt mintegy 30—40 évvel — mint nekünk irják — még gazdag földes urak, elég nagy magyarság volt e faluban, a mit még mind e napig bizonyit a nagy tágas református templom. Ma már az egész faluban ***husz*** magyar van, s ezek is töredezve beszélnek magyarul. A szép református templom düledezik, az egyház vagyonát, régi magyar nemes urak több ezer forintnyi kegyes hagyományát hütlen sáfárok tökéletesen elfecsérelték, s az egykoron pappal, tanitóval biró egyház ma pap nélkül, tanitó nélkül pusztul. A magyar gyermek a szász, de inkább az oláh iskolába jár s meg is tanul elég jól irni, olvasni — németül és oláhul. Egy nemesi birtok az «Albina» nagyszebeni nemzetiségi pénzintézet kezére jutott, s e hitelintézet részenkint eladta az oláh parasztoknak s a nemesi lak most oláh iskola. Mihályfalva, a Bolyaiaknak, Farkasnak és Jánosnak, ősi fészke: Bolya, Szász-Vessződ, ezelőtt egy fél századdal mind erős református egyházak s legnagyobb részben magyar községek voltak; ma mind a három oláhosodik, s a három lelkész, három tanitó helyett egyetlen-egy pap-tanitó, egy elaggott ósdi ember gondozza, ugy a hogy, a három falut! Tiz év mulva itt egy lélek sem lesz, a ki magyar!... Örvendetes azonban s érdemes a követésre Kispál Gábor szász-vessződi birtokos tette; ő a vessződi határban levő tanyájára még évekkel ezelőtt betelepitett négy csongrádmegyei, szentesi családot. A négy magyar családból már hat lett, s mintegy 25 lélekkel szaporitotta a megye gyér magyarságát. Ez az alföldi nép rendkivüli nagy munkaerővel, ügyességgel és szorgalommal müveli meg a felébe birt földeket, hogy nemcsak a birtokos jövedelme szaporodott, de ők is gazdagodnak. S az oláhság tengerében e tipikus alföldi magyarok tökéletesen megőrzik nem csak nyelvüket, szokásukat s jó erkölcsüket, de még viseletüket is. Oláhul maig sem tudnak, mig egy pár székely cseléd, a ki pedig később jött ide, már megtanulta az oláh nyelvet. Sokkal helyesebbnek látszik alföldieket betelepiteni, mint székelyeket. S az egész telepités a földesurnak négy házba került, a mit szintén ők épitettek föl, s csak a faanyagot kapták. A sokat vitatott telepités kérdésének igen egyszerü és helyes megoldása az ilyes telepités, mely nemcsak a birtokos anyagi hasznával jár, de használna a magyar nemzetiségnek is, megmentve ennek az erdélyi részeket.

— **A Temes áradása.** A Temes folyó, mint nekünk sürgönyzik Temesvárról, ujabban ismét rendkivül sokat áradt. A szántóföldeket elöntötte. A város több utczájára is, igy különösen a major-külvárosba is behatolt a viz. A veszély nagy. Katonák és tüzoltók egyaránt teljes erővel müködnek a megtámadott pontokon.

— **Strosszmayer Zimonyban.** Strosszmayer djakovári püspök, — mint nekünk sürgönyzik — ma Zimonyba érkezett. A város határánál a polgármester, a templom előtt pedig a kerületi főnök fogadta rövid beszéddel. Óriási tömeg zajosan megéljenezte a főpapot. A városi középületek magyar, horvát-szlavon és *fekete-sárga* lobogókkal vannak diszitve.

— **Az ellopott pénzes szekrény.** Lapunk legutóbbi számában emlitettük, hogy az aradi Eckstein-féle bőrgy r pénzes szekrényét péntekre virradólag elrabolták. A pénzes szekrény, mint az aradi lapoknak Kisjenőről táviriják, megkerült. A csendőrség egy sürgönye szerint a szekrény a Csenge-patakban találtatott meg Kisjenő határában. Fel volt törve és a pénz hiányzott belőle. A könyveket, 8 darabot benne hagyták a rablók. A kisjenői járás szolgabirájának sürgönye szerint a szekrényt a Nádor malomcsatornában találták meg. Az esetről értesitett Eckstein Frigyes gyáros Kisjenőbe utazott. A kisjenői csendőrség azt is sürgönyzi, hogy nyomában van a rablóknak.

— **Visszautasitott nászajándék.** New-Yorkból e hó 11-ről irják, hogy Cleveland, a köztársaság elnöke házassága alkalmából a török szultán ajándékot küldött az elnök ifju nejének. Az elnök azonban az ajándék elfogadását az amerikai törvény szelleme, sőt betüi megsértésének tekintvén, az ajándékot visszautasitotta.

— **Kirándulás Orsovára.** A központi menetjegyiroda által Schwimmer Pál vezetése alatt rendezett kirándulásban résztvevők, 130-an, vasárnap reggel érkeztek a Herkulesfürdőbe, a hol Prepeliczay felügyelő és Tatartzy bérlő a legszivélyesebben fogadta őket. A kirándulók délelőtt megtekintették a bámulatos szépségü látványosságokat. Este tiszteletökre fényes tánczmulatságot rendeztek. Ma reggel — mint az O. É.-nek sürgönyzik — vasuton Orsovára rándult az utközben 200 főre szaporodott társaság. A kirándulók a pályaudvarban szivélyes fogadtatásban részesültek. A dalárda nevében Szabó segédszolgabiró tartott üdvözlő beszédet, melyre a társaság nevében Borostyáni Nándor válaszolt és köszönte meg a szives fogadtatást. A koronakápolna megtekintése után kirándulást tettek Adah-Kalehre, hol Philosenides effendi segédkonzul üdvözölte a szigetre lépőket. Délután hajón Kazánba mentek s este visszautaztak a fővárosba. A kirándulás, melynek gyönyörü idő kedvezett, kitünően sikerült.

Rövid hirek. ***Szliácson*** ez évadban junius 10-ig 112 fürdővendég fordult meg. — ***Radnót*** gömörmegyei községben Pósa jómódu gazdaember apósát agyonverte. — ***Uj-Tátrafüreden*** junius 10-ig ez évadban 309 fürdővendég fordult meg. — ***Csákváron*** e hó 10-én Sötét Mátyás földmives kinos betegsége következtében felakasztotta magát. — ***Györött*** Szabados Irén kisköcsei (vasmegyei) illetőségü cselédleány foszfor-oldatott ivott. Idejekorán ellenszert adtak be neki, s megmentették. — ***A pozsonyi*** evang. theol. akadémia Csecsetka visszalépése folytán Schneller theológiai tanárt választotta rektorává. — ***Aradmegyében*** Szoperics János kurticsi 15 éves fiu, az államvasutak 7. számu őrházától, apja házától ismeretlen okból megszökött és azóta nem adott magáról életjelt. A szökevény fiut országszerte körözik. — ***Temesvárott*** a mehalai várkapunál lévő árokban egy 6 éves iskolás gyermek tegnapelőtt belefult. — ***Dobsináról*** a mult héten harmincz család vándorolt ki Amerikába. — ***A Mohácson*** állomásozó cs. k. 7. huszárezred első századának parancsnoksága Csermák Mihály kiskoru árva ügyében Szolnokmegye központi árvaszékéhez megkeresést intézett német nyelven. Az árvaszék a megkeresést azzal küldte vissza, hogy tessék azt magyar nyelven szerkeszteni. — ***Pécskán*** a napokban egy férfi holttestét fogták ki a Marosból. A holttestben Vertács Milos pécskai lakost ismerték föl, ki fürdés közben fult a vizbe. — ***Nagy-Kanizsán*** a mult vasárnap Polanecz József három éves kis lánya a szülők távollétében az udvaron lévő kutba esett, s belefult. — ***Szakolyban*** (Szabolcsm.) e hó 2-án Lichtmann Dezső baromlaki pusztáján egy cseléd-ház kéménye mellett a villám leütvén, egy dohányost és kis fiát halálosan agyonsujtott; a többi cselédnek semmi baja sem történt.

= **Megszökött beteg.** *Tóth* János 32 éves fuvaros tegnap hajnalban bekisérte egy rendőr a Rókus-kórházba mert hátán és vállán állitólag puskalustól származó sérülések voltak. A beteg felvétele után az ápolónő ismét lefeküdt aludni és ezt a pillanatot várta meg Tóth, hogy felöltözködjék és a szobából kiszökjék a folyosóra. Innen az udvarra ment, hol egy bokor mögött várt, mig a kaput kinyitották. Akkor aztán megszökött.

= A Lukácsfürdőben az uj női gőz- és törökfürdő a nagy-vöszlaui női uszoda megnyitásaik óta, külön női, külön uri fürdők lévén, urak és nők is egész nap fürödhetnek.

= **Nagyszerü társasutazás!** Az «első magyar utazási váll[illegible] Budapesten Ferencziek-bazára mától fogva legkésőbb [illegible] hó 20-ig elfogad bejelentéseket utazásra Németország, Francziaország (Páris) Svájczba stb., későbbi jelenkezőknek felülfizetéseket kell teljesiteni.

SZINHÁZ, ÉS MÜVÉSZET.

— **Opera.** Vasárnap este a nemzeti szinházi nyugdijintézet javára *Figaro lakodalma* került előadásra. A szereplők nagyobb része a fiatal gárdából került ki. Kivánatos lett volna, ha a többi szerepben is az arra való fiatalabb tagokat léptetik fel. Igy Almaviva grófot bátran oda adhatták volna Takácsnak, az intézet eme szép hangu fiatal baritonistájának, a ki ezt mindenesetre közmegelégedésre énekelte volna. A fiatal embernek rokonszenves, érczes, szép baritonja van, alakja szinpadra termett, adjanak tehát neki alkalmat arra, hogy tehetségét fejleszthesse. Epen most a nyári saisonban van az ideje annak, hogy a fiatalabb tagok gyakorlottságot szerezzenek a szinpadon való mozgásban Minek tehát elmulasztani az alkalmat, midőn van olyan énekese a szinháznak, a kinek jövőjéhez a legszebb reményeket lehet füzni. Ugyis kevés a magyar ajku énekes, a meglevőket tehát méltassák figyelmökre az illetékes körök. Ujolag ismételjük, a m. kir. operának ebben a tekintetben fontos missziója van, a melyet egy perczre sem szabad szem elől tévesztenie s ez az, hogy magyar ajku énekes erőket neveljen a magyar müvészetnek s igy magának is. A grófnét Rotter Gizella k. a. személyesitette zeneileg elég ügyesen. Kár, hogy alakitására teljességgel nem fordit gondot. Ep oly kényelmesen veszi a dolgot mint Komáromi Mariska k. a., a kinek pedig épen erre a szerepkörre nagy tehetsége van. Komáromi k. a. ugy látszik azt hiszi, hogy ha a zenei részt jól elénekeli, a többivel mit sem kell törődnie. A milyen ügyesen játszott a népszinházban, olyan unalmas az operában. Járásán-kelésén, ide-oda topogásán, kedvetlen modorán szinte meglátszik, hogy mennyire unja ő magát a szinpadon. Pedig hát jól volna figyelembe venni azt, hogy az unatkozás ragadós betegség, meg hogy a szinpad közel van a nézőtérhez. Figarot Ney igen szépen énekelte s egyuttal valóságos meglepetést szerzett a közönségnek mozgékony kedélyes játékával. A többi apróbb szerepben Kordin M., Ábrányi Tallián, Kiss és Kőszeghi életre való ensemblet nyujtottak. A zenekar Erkel Sándor jeles vezetése mellett szépen adta elő a mester ihletett zenéjét.

— **A szépmüvészetek bizottsága** Párisban a kormány által adományozott érmet Marec festőnek itélte oda a *Fizetés napján* czimü festményeért. A kép azt a pillanatot örökiti meg, mikor egy lakatos legény az átdorbézolt éj után, részegen haza jön, a hol vézna beteg neje, karján kis gyermekével a nyomorult matráczon, a szoba egyedüli butorzatán, ülve várja.

— **Blaha Luiza asszony** holnap, kedden utoljára lép föl nyári szabadsága előtt a népszinházban s ez alkalommal játszik utolsót Vidor is Rátkay népszinmüvében, a «Felhő Klári»-ban. Blaha L. assz. október 1-től maig 114-szer játszott a népszinházban s 9-szer a várszinházban. Ez évad folyamán 6 uj népszinmüben játszott és pedig a Sári néni, Tumkás leányok, Veteránok, Czifra Zsuzsi, Felhő Klári és Utolsó kenetben.

SPORT.

— **Buzgónak** első kisérlete Angliában nem jól ütött ki, a mennyiben az ascoti Arany kupáért futván, utolsónak érkezett be Althorph és Bird of Freedom mögött. E vereség oka abban rejlik, hogy Buzgónak néhány nappal a verseny előtt lábrándulása volt s néhány napig szünetelt az idomitásban. A *Manchester-Cup*ben azonban alkalmasint több sikert fog felmutatni, ha teljes kondiczióban futhat. E versenyre 22-szeres pénzt igérnek érte a bookmakerek.

— **A berlini nyári versenyek** 4-ik és 5-ik napja (jun. 9. és 16-én) ujra igazolta az osztrák-magyar lovaknak a németországiakkal szemben való nagy fölényüket, mert a mely versenyek nem voltak elzárva előttök, mindanyiukban fényesen győztek. Igy a negyedik nap legértékesebb versenyét, az *Ezüst paizst*, a német császár eme tiszteletdiját, melyhez 10,000 márka államdij is járult, a gr. Henckel Hugó 3 é. *Matutinája* nagy könnyüséggel nyerte, a Mr. Johnson 5 éves *Antvincsre*-je ellen, melyet pedig Németországban a legjobb ötévesnek tartanak. Futott ebben a graditzi kir. föménes *Potrimposa* is, istállótársával *Bohemund*dal, de egyik sem kaphatott helyet. Az ötödik napon a 2000 márkás *Berggeist-Handicapet* gr. Apponyi Antal *Florenz*-je könnyen nyerte a Mr. Johnson *Veroná*-ja ellen, noha 5 kilóval vitt nagyobb terhet emennél. Az *Adonis*-verseny 4000 márkás államdiját gr Henckel Hugó *Abenadar*-ja vitte haza tetszés szerint verve meg a Mr. Johnson *C-Dur*-ját s három más lovat. A nyomban következett 4500 márkás *II-od osztályu államdijban* szintén az oroszvári istálló *Chalili*-ja lett győztes, *Antoinette* ellen, egy hosszal könnyen. *A berlini versenyek* öt napján az ausztria-magyarországi lovak nem kevesebbet mint 69982½ márkát hoztak el Németországból nyereményekben, tehát a kiirt dijaknak (130,700 márka) több, mint felét.

— **Ascoti versenyek.** *Angliában* junius 8-án futották Ascot gyepén a walesi herczeg ezer font sterling értékü tétversenyét (Prince of Wales Stakes), mely holtversenynyel végződött a Beaufort herczeg 3 éves Button Park-ja és a Mr. Houldsworth 3 éves Springfield-Morziana méne közt. Az 1 mértföld távot 2 percz 19 másodpercz alatt futották meg. Az ascoti Derbyt, e másfél mértföldes versenyt Mr. Manton St.-Mirin-je nyerte (mely az epsomi Derbyben harmadik volt) a Mr. Childwick Saraband-ja ellen.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A magyar orsz. tüzoltó-szövetség** központi választmánya tegnap délelőtt tartotta meg az ujvárosház közgyülési társalgó termében rendes ülését, melyen Cziráky Béla gróf szövetségi elnök elfoglaltsága következtében Follmann Alajos szöv. alelnök elnökölt. Miután elnök a belszervezetet érdeklő tárgyakról szóló jelentését felolvasta, különösen hangsulyozta azt, hogy a tüzrendészeti törvényjavaslat tárgyában még ma sem jutottak előbbre, mint voltak a mult évben, mi a választmányt nagy mértékben lehangolta. Jelentést tett továbbá a szolgálati érmeknek mily mérvben történt kiosztásáról, mire a választmány az e tárgyban egyes helyekről feltett kérdésekre elvi jelentőségü határozatokat hozott. Ezután áttért a f. évi aug. 19—22-én Fiuméban tartandó VIII. közgyülés ügyére, melyre nézve *Nicora* titkár előterjeszti, hogy a jelentkezők száma mai napig megüti az ezret, s a nehány nappal meghosszabbitott terminus lejártáig e szám hihetőleg nem fog tulságosan emelkedni, a mint a jelentkezés befejezettnek nyilváníttatik, azonnal hozzá fognak az elszállásolások tekintetében való beosztás kényes és fáradságos munkájához, s a mennyire a helyi viszonyok csak engedik, eleget kivánnak tenni a méltányos igényeknek. Az egyes albizottságok is folyton müködésben vannak és remélhető, hogy

semmi fennakadás nem lesz. A szövetség elnöksége minden lehetőt megtesz és különvonat rendezésébe is fogott; az idevonatkozó felhivásnak kedvező eredményeként eddigelé 650 jelen kezőt nevezhet meg, mi a külön vonat létesültét teljesen biztositja. Midőn még a közgyülés ügyében a választmány Nicora titkárnak egy és más tekintetben felvilágositást és utbaigazitást adott, letárgyalta a napirend többi pontjait, tudomásul vette a pénztári mérleget és a titkári jelentést, az utolsó választmányi ülés tartását Fiuméba a közgyülés előtti napra tűzte ki, mire elnök az ülést délután 2 órakor berekesztette.

— **A magyarországi gyógyszerészek** általános egylete a napokban tartott közgyülésén elnöknek a leköszönt *Jármai* Gusztáv helyébe *Kiss* Károlyt s alelnöknek *Zboray* Bélát választotta meg.

TÖRVENYSZÉKI CSARNOK.

— **Az elfogott zavargók** közül 241-et szállitottak a IV—X. kerületi büntető járásbiróságház. A szombaton megkezdett tárgyalást pünkösd vasárnapján folytatta a biróság s délután két óráig már el is végezte munkáját. A vádlottak közül 237-et itéltek el 3—8 napig terjedő elzárásra; kettőt fölmentettek, kettőnél pedig büntetésül vették a letartóztatást. Az elitélteket, kik mindmegannyian megnyugodtak, szétosztották a járásbiróság, a rendőrség s a két ügyosztály fogházai közt. A szombati tárgyalás csak éjfél után ért véget. A járásbiróság vezetőjén kivül Gajzágó Manó, Sárkány József, Máriaffy József és Ruttkay István aljárásbirók itéltek a zavargók fölött.

MULATSÁGOK.

— **A «Keszthelyi csónakázó-egylet»** junius hó 19-én a «Nemzetközi szálloda» (Féhn) kerti helyiségében alaptőkéje gyarapitására zártkörü tánczvigalmat rendez.

— **Nagyváradon** az ottani tanitói kör tagjainak kezdeményezésére a biharmegyei és nagyváradi tanszermuzeum javára pünkösd vasárnapján a városligetben a népiskolák növendékei által ének, szavalat és tornaelőadás rendeztetett, melyen a város közönsége óriási számban vett részt. A növendékek előadásai élénk tetszésben részesültek. A jövedelem az igen csekély belépti árak mellett megközeliti a 380 frtot.

A bajor király-válság.

A bajor király halála pillanat alatt csaknem teljesen meghaladottá tette az utóbbi napok összes eseményeit, kombinácziót és terveit, mindazáltal szükségesnek tartjuk az időközben érkezett tudósitásokat a következőben összegezni:

Szombaton sikerült a királyt a bergi kastélyba vinni. A kormányhoz érkezett hirek azt mondják, hogy a király a regensségre vonatkozó okmányt elutasitotta ugyan, azonban az orvosok felhivásának, kik gyógyitását igérték, engedett s maga választotta lakóhelyül a Berg kastélyt, hova aztán disz-kocsijában vitetett. Az elutazás Hohenschwanganból sok izgalommal járt. A király, ki a regensség megalkotásának hinni nem akart, mikor a kiáltványt elébe terjesztették, akkor adta meg magát sorsának. Aránylag nyugodt maradt, de igy kiáltott fel: Nincs már segitség, látom, hogy veszve vagyok!

A hohenschwangaui lakosság nem hiszi, hogy a király meg volna háborodva; a királyt önfejünek, hevesnek, beszámithatatlannak tartja, de nem őrültnek. Háromszor is kifejezte vágyát, hogy Münchenbe szeretne menni, de erről Hessalschwert komornyikja lebeszélte, mint mondta a vágyakozás ugy is haszontalon, de meg veszélyes is. 150 szolga fegyveresen jelent meg a király védelmére, azonban vissza kellett vonulniok.

Bajorország más vidékéről is izgatottságot jelentenek. Würzburgban a kormánytanács egybehivatott s elnöke Luxburg gróf nagy beszédet tartott. Hasonló értesitést adnak más vidékről is.

A «Vaterland» emlékezetbe hozza most Morel franczia orvos véleményét, ki a Chorinszky per alkalmából huzamosabban tartózkodott Münchenben s a királyt látva ugy nyilatkozott, hogy szemeiből a jövőbeli őrült néz ki. Hogy a dolog ennyire fejlődött, azért a felelősséget nem a minisztérium viseli, hanem bizonyos körök hiusága, szervilizmua, vagy épen rosz szándéka. Sokan voltak, kik növelték a király fantasztikus álmait, legveszedelmesebb volt pedig köztük Wagner Richárd, a király rossz démona, valamint azok a költőcskék, kik folyton ott tömjéneztek a király körül.

Az a hir, hogy Dürckheim grófot elfogták, valónak bizonyult. Münchenben szombaton az a hir volt elterjedve, hogy Dürckheim fogságából megszökött, Berlinbe menekült, s ott a császár oltalmához folyamodott. Ez a hir azonban valótlan. Dürckheimot az állami bizottság vállalatának meghiusitására, mint mondják, a királyi család több tagja elleni személyes bosszuja vezette. Dürckheim gróf nevezetes ugyanis egykori válópöréről, mely pör után egyenesen a királynak köszönhette rehabilitáltatását. A nevezetes válópörben pedig egy herczeg is érintve lett, még pedig ugy, mint Dürckheim gróf felesége női becsületének elrontója. Más hirek szerint Dürckheim elfogatását egyenesen az okozta, hogy a kempteni tüzoltókat ő idézte be a király védelmére. Egyébiránt pedig annyi anekdota merül fel a királyi udvartartás körül ez alkalomból, melyeket mind mellékelni fognak a kamarai javaslatok mellé, hogy feldolgozásuk nagy modern Svetonius erejét igényelné. Nagy szerepet játszanak ebben a király könnyü-lovasai. Helyt foglal köztük a király magatartása minisztereivel szemben. A király szombaton délben érkezett meg Bergbe. Vele voltak Gudden és Müller orvosokon kivül négy ápoló és felügyelő. A király szine nem nagyon változott, tartása egyenes; magaviselete nyugodt Guddennel nyájasan társalgott, ösmerősei közül többnek köszönt.

A bajor kamara nem lesz meglepetve a megtörtént események által. Lutz miniszter ugyanis a kamara mind egyik pártjának nevezetesb férfiait bizalmasan értesitette a helyzetről, sőt közölte velük azt a kormányi javaslatot, melyet a király legutoljára hagyott. A liberális párt a dologban teljesen egyetért, mit a hétfő esti pártgyülés nyiltan ki is fejez. A kamara tárgyalások valószinüen titkosak lesznek, tekintettel a dinasztiára. A regens-törvény elfogadásában a klerikális párt vezére Frankenstein is megegyezik. A klerikálisok előtt, minden izgatás daczára tisztán áll, hogy dolgukat a regenssel nem rontják el, sőt most ők lépnek fel váddal a kormány ellen, mert halogatta a kikerülhetetlennek tartott lépést. Luitpoldnak nem volt kedvencze Lutz, most azonban sok jó indulattal van hozzá. A liberálisok hiszik, hogy kormányon maradnak, noha a klerikális párt növekvése szilárd.

A «Nord. Allg. Zeit.» erősen hivatalos szinezetü czikkben Lajos király halhatatlan érdemeiről szól Németország egységének ügyében. A cikk ezuttal kiemeli, hogy a beállt válságot egyedül a bajor nép dinasztiája iránti hüségével intézheti el.

Luitpold herczegről irják, hogy Ferencz József király módjára korán kelő, kitünő vadász és hegymászó. Szereti a müvészeteket, s csakis körülményei gátolták, hogy nem tehetett értük eddig sokat. Háztartása nincs is valami fényesen berendezve. Azt hiszik, hogy a regensség első ténye a szinházi pótsegély megszüntetése lesz.

*

Crailsheim báró, bajor külügyminiszter, e hó 12-én hosszasabban nyilatkozott egy levelező előtt a király-válság felől. A beszélgetés eredményét a levelező a következőkben jegyzi föl: Az első kérdés az volt, igaz-e, hogy a bajor király a német császárhoz fordult védelemért, és hogy ez a védelmet meg is igérte. A miniszter azt válaszolta, hogy a hir nem valószinü. A király ezt csak csütörtökig tehette volna, azóta nem. Tudomása szerint addig sem tette. A hirben a miniszter Németország beavatkozásának szándékát látja, mire pedig alap nincs. A bajor minisztérium a kérdést minden oldalról szigoruan megfontolta, az illetékes tényezők hozzájárulását megnyerte, a kamarákét pedig előkészitette.

Arra a kérdésre, hogy a kamarajavaslatok a nyilvánosság elé bocsáttattak-e, a miniszter tagadólag válaszolt. Oly fontos és épen a király személyét érdeklő dolgokról van e javaslatokban szó, melyekben a legnagyobb kimélettel kell eljárni. A király egészségi állapota megbomlásának legerősebb bizonyitékait egyátalán lehetetlen nyilvánosságra bocsátani, ha pedig részleteket közölnének, ugy a közönség téves véleményt formálna. Az orvosok véleménye azonban okvetetlenül közzététetik.

E vélemény egyhangulag konstatálja a király tartós, sőt gyógyithatatlan betegségét. Betegsége ugyanaz, a mi Ottó herczegé, a miben szenvedett a király nagynénje, Alexandra herczegné. A királynál a baj az idegek tulfeszültségéből származott s már nagy fokot ért el, noha nem haladt oly gyorsan, mint Ottó herczegé. Berget azért választották a király tartózkodási helyének, mert közel esik Münchenhez s folytonosan Gudden orvos felügyelete alatt lehet.

Mielőtt elhatározta volna magát a minisztérium a végső lépésre, melyhez az összes agnátusok beleegyezését megnyerte, titkon, gyakran éjjeli megfigyeléseket tétetett a királyra vonatkozólag s igy gyüjtötte azt a bizonyitó anyagot, melyből világosan kiderül, hogy a király szellemi erői megháborodtak, a miből, valamint az orvosok autopsziájából kétségtelenné vált, hogy a király az uralkodásban akadályozva van. A miniszter szavai: «Ismétlem, hogy azok a közlemények, melyek királyi parancsként emlitik az állambizottság életének fenyegetését, teljesen hitelreméltók. A «vérig korbácsolás», a «megvakitás» szava s több eféle, tényleg kimondatott.»

A mi a minisztérium helyzetét a kamarával szemben e kérdésben illeti, a miniszter beismeri, hogy nehéz. Nehézzé teszi az körülmény, hogy nagy ellenzékkel áll szemben. Azt hiszi mégis a miniszter, hogy a kamara helyeselni fogja a miniszter eljárását. S minthogy a minisztérium a dolgot oly fontosnak tartja, azért hivatta egybe a kamarákat már keddre, noha ekkor helyi ünnep van, szent Berino napja van. A kamara az nap mégis kinevezheti bizottságait, melyek a rájukbizottakat titkosan tárgyalják, titkos lesz a bizottsági eredményeket tárgyaló kamara-ülés is. Nyilvánosságra csupán a végeredmény kimondását hagyják.

A minő lassan haladt a bizonyitékok begyüjtése, oly gyorsan kell most a dologban eljárni, ezt kivánja az ország érdeke. A levelező azon megjegyzésére, hogy a lakosság békés hangulata az eljárás törvényessége beismerésének s egyuttal a kormány iránti bizalomnak vehető, Crailsheim mosolygva válaszolta: Nem is volt sehol másutt nyugtalanság az egész országban, csupán Hohenschwangauban, hol a lakosság a király személye iránti szeretetből és hüségből az ő életét is fenyegette. Azonban itt is eltünt mindjárt minden nyugtalanság; mihelyt a dolgok valódi állása köztudomásuvá lett. Nehány pártlap azt veti most a kormány szemére, hogy mért késett eddig is a megfelelő eljárással. Ez a vád helytelen. A kormány mindaddig semmit sem tehetett, mig teljes hitelü bizonyitékokat össze nem gyüjtött s mig ezek, s közvetlen meggyőződés alapján az orvosok véleményét meg nem kapta. Ily nagy felelőséggel járó lépésre csak ezek után szánhatta magát.

Igaz, hogy az első lépések Hohenschwangauban igy is meghiusultak, azonban a továbbiaknak meglett a kellő eredményük s a király most a *leggondosabb felügyelet* alatt Bergben van. A mai államtanácsban Lutz és Crailsheim tettek jelentést az eddig történtekről, melyeket a tanács tudomásul vett, valamint a kamara elé terjesztendő javaslatokat is. E javaslatok tartalma a következő: A regensségi törvény és pénzügyi intézkedés. Csatolva vannak a király egészségi állapotára vonatkozó összes bizonyitékok és az orvosok véleménye. Mihelyt a kamara a javaslatokat helybenhagyja, a közigazgatás, hála a regens közlékenységének rendes folyamatot vesz, melyet a király sulyos betegsége az ország hátrányára annyi ideig megzavart.

A miniszter egyébként a legnagyobb gyöngédséggel szólt a király betegségéről, megemlitvén, hogy szellemes emberek megháborodottsága több veszélylyel jár, mint másoké, s fájdalom, hogy e betegség konstatálva van, sőt mint az orvosok állitják, gyógyithatatlan.

*

II. Lajos lelkiállapotában az utóbbi években végbement kóros változásról a következőket irják:

Kedélyén mutatkozott először a baj. Már akkor, mikor szivének választottja által magát elárulva vagy legalább is meg nem értve hitte, megrendült kedélyében. Gyakran panaszkodott egyik bizalmas embere előtt, ki évek óta körülötte volt, az emberek «csalárdsága, álnoksága, kétszinüsége és megbizhatatlansága» miatt. Bizalmatlansága évről-évre nőtt. Ha hirlapkivonatokat adtak elébe, követelte az egész hirlapot, azt hivén, hogy csonka kivonatokkal áltatják.

Bántotta München ultramontán városi képviselete, ki épitési terveit visszautasitotta. Kellemetlenül érinté a müncheni polgárok tolakodása, kik szájtátva bámészkodtak körülötte, valahányszor nyilvánosan megjelent, Nem is szerette a városiakat, de annál barátságosabb volt a falusiak iránt.

Szokásává lett, hogy a nappali dolgokat éjjel végezte, a természetben holdvilágnál gyönyörködött; misére éjfél után ment; este reggelizett s hajnalhasadtakor ebédelt; az éj kellő közepén adatott elő szindarabokat egymagának, mikor a szinészeknek meg volt tiltva, hogy páholya felé nézzenek. A legutóbbi időig sok franczia regényt és német vigjátékot olvasott, a kivánt könyvek czimeit mindig maga irta föl. Egészen őrültek nem foglalkoznak irodalmi termékekkel.

Ugy viselkedett, mint élet és halál korlátlan ura. Neuschwansteinban földalatti börtönt épittetett, a hova szolgáit, kik nem engedelmeskedtek, rövid uton bezáratta. Néha egy-egy kegyenczének megbüntetését bizta szolgáira, kiket ha a büntetést a felelőségtől való félelemből végre nem hajtották, rögtön a kazamátába záratta. Erdekes lenne ennek hivatalosan is utánna járni.

Az uj királyi kastélyok azért kerültek oly sokba, mert az épület egyes részeit, ha nem tetszettek neki a lebontatta, s megint ujra épittette. Senkinek sem volt szabad ahoz az uthoz közeliteni, melyen a király rendesen járt. Igy például a schacheni pompás kilátástól a szolgák rendesen elriasztották a kiváncsi turistákat. Alszik a király — ez volt a szolgák intőszava a járókelőkhöz — s álmában zavarni nem szabad. Már öt évvel ezelőtt egy festőt durván elutasitottak csak azért, mert utában véletlenül a királylyal találkozott.

Minisztereivel vagy titkáraival személyesen vagy szemtül-szembe nem érintkezett. A titkárnak spanyol fal mögé állva kellett meghallgatni a király parancsait. A kastély épitője sem érintkezhetett egyenesen magával a királylyal. A parancsot mindig egy szolgának adta ki s ez mondta el az épitőmesternek. Régebben, mikor még költőktől és szinészektől volt körülvéve gyakran mondta, hogy a király nem ugy szeret mint más halandó s nem is ugy van gyurva mint az az ember, kinek ereiben nincs királyi vér. Még csak a szinétől is óvakodott, hogy felolvasó szinésznőit egyébnek, például nőnek is tartsák s ne csupán müvésznek.

Évek óta, ha a festőknél és szobrászoknál valami megrendelést tett, kikötötte, hogy az általa helybenhagyott vázlatok megalkotását valaki más is lássa. Egy ismert német költő, kit költeménye felolvasására rendelt maga elé a király, azért lett kegyvesztett, mert olvasás közben hirteten roszul lett s bevallotta, hogy éhes.

Azonfelül üldözési mániában is szenvedett. Erre mutat az a körülmény, hogy kirándulás közben mindig kisértette kocsiját. Hogy dühöngési rohamai is voltak, azoknak bebizonyitása nem kerül az orvosoknak nagy fáradságába.

*

Most, a mikor II. Lajos őrültsége miatt trónját s azután életét veszté, időszerü lesz megemlékezni a szerencsétlen fejedelem sorstársairól. Nem *Nabukodonozorról* akarunk beszélni, kinek 7 éves őrültségét az ujabbi történetirók kétségbe vonják, ki az irás szerint őrültségében az első koronás vegetáriánus volt; sem *Caliguláról*, e veszett bolondról, ki magát Jupiternek tartotta, lovát meg konzulnak nevezte ki. Az ujabbi századok is elég példáját szolgáltatják e szomoru esetnek. Ott van a 14. században VI. *Károly* franczia király sötét alakja. Udvaronczai «kedves»-nek, a világtörténet: őrültnek nevezte. Már ifju korában a legkülönösebb hajlamok mutatkoztak benne, s játékairól gyanitni lehetett későbbi bolondságát. 24 éves korában tört ki rajta a rettenetes kór. Ekkor látomásai voltak s egy szent körjárat alkalmából elébe térdelt öreget földöntuli tüneménynek tartott. 1393-ban abba kellett neki hagyni a kormányzást, melyet regensség vett át. Őrültségének egyik — áldásos vagy csapásos — eredménye a kártya-játék feltalálása volt. A szegény király unalma elüzésére ekkor találták föl a piquet kártyát.

A 15-dik században megint egy franczia király, VI. Károly unokája a kegyetlen, de eszélyes és nagytehetségü *XI. Lajos* bolondult meg uralkodása utolsó napjaiban. Rettenetes fantazmagoriák és halluczinácziók gyötörték a királyt, ki végre saját árnyékától megijedett s felőrülten zárta le halálra szemeit a Plessis la Tour kastélyban, a nélkül, hogy regensség állott volna elő.

A 16-ik század küszöbén Spanyolországban találkozunk regensséggel. Ez ttal egy nő, *Johanna* királyné volt a bolond, kit e néven is ismer a történelem.

A 17-ik század egyetlen őrült monarcháról tud s ez *I. Muszafa* volt, a török császár, ki I. Achmed halála után 1627-ben jutott a trónra. Az alig egy negyed évi uralkodás után a trónról mint bolond zárt falak közé került.

A 18. században *VI. Ferdinand* spanyol királyt érte az őrültség gyászos sorsa. Felesége Mária Barbara halála után borult gyászéj a király elméjére. A betegség egyre fokozódott egész a hülyeségig. A Vigora villába vitték s ott is halt meg nehány év után 1759-ban.

Dánia trónja sem maradt érintetlenül az őrültségtől. *VII. Keresztély* ki nejét Matildot bebörtönöztette, Struensee és Brandt minisztereit vérpadra vitette, 1784-ben mint őrült került a rendsburgi várba, a hol 24 év mulva 1808. márcz. 13-án meg is halt.

Sokat vitatkoztak *XV. Lajos* franczia király lelki állapotáról Noha a történetirók legnagyobb része nem ismeri el, hogy a király őrült lett volna, uralkodásainak két utolsó éve azonban a bolondság minden jelét magán viseli.

A 19-ik században három elődje van II. Lajosnak, kik közt első *III. György* angol király volt, kinek 1811. jan. 10-én őrültsége miatt elkellett hagyni a windsori kastélyt, ki aztán a yorki herczeg felügyelete alá került.

A második őrült IV. *Frigyes* Vilmos porosz király, a német császár bátyja volt. A nagytehetségü s tudományos monarcha hiába kereselt Svájczban, Olaszországban gyógyulást bajára, 1857-ben átadta a hatalmat Vilmos regensherczegnek, ki négy évvel később a Hohenzollerntrónra lépett.

A harmadik őrült V. *Murad*, a meggyilkolt Abdul Aziz szultán utóda, kinek három hónapi uralkodás után a Dolma-Bagdzse pompás termeit a Csiragora földalatti börtönével kellett fölváltani, hogy testvéreinek, II. Abdul Hamidnak adjon helyett.

TÁVIRATOK.

Trieszt, jun. 14. *Mellersich* munkás holtteste felbonczoltatván, kitünt, hogy elhunytát szórványos jellegü ázsiai *kolera* okozta. A belvárosban tegnapelőtt egy nő a kolera tünetei közt halt meg. Minden óvintézkedést megtettek.

Brüsszel, jun. 13. (Éjfél.) A *munkáskongresszus* d. e. 10 órakor ült össze. Az ország összes munkáspártjai részéről mintegy 500 képviselő volt jelen. A gyülésen a genti esküdtszék által nemrég elitélt *Anseele* elnökölt. A kongresszus a következő három határozati javaslatot fogadta el közfelkiáltással: 1. A propaganda folytatása az általános szavazati jog érdekében. 2. Altalános munkaszünet, mihelyt a munkáspárt a szükséges hatalommal rendelkezni fog és az esetre, ha a kormány továbbra is vonakodnék az általános szavazati jogot megadni. 3. Augusztus hó 15-ikére, mint a legközelebbi belga nemzeti ünnepnapra, uj tüntetés előkészitése. A városban egész este teljes rend uralkodott.

Brüsszel, jun. 14. (Éjfélután 1 órakor.) A munkás-kongresszus továbbá elhatározta, hogy abban az esetben, ha az *augusztus hó 15-dikére* tervezett tüntetés megtiltatnék, 24 órával később az egész országban kimondják *az általános munka-szünetet*.

London, jun. 14. *Gladstone* kormányelnöknek midlothiani választóihoz intézett manifesztuma a következőket tartalmazza: A királynő jóváhagyta a parlament feloszlatását, hogy az ország dönthessen ama nagyon komoly, de egyszersmind igen egyszerü kérdésben, mely fél évszázad óta fekszik az ország előtt. A politika számára csupán két ut áll nyitva: vagy kényszerkormányt alakitani, vagy pedig Irországnak meghagyni ama szabadságot, hogy saját ügyeit intézhesse. Gladstone tagadja, hogy javaslata ellenségeinek jogukban állana azt unionista álláspontból ellenezni; azon unió, melyet ő megváltoztatni akar, csak papirosan létező unió, melyet csupán erőszak és csalás által szereztek, de a melyet az ir nép soha sem szentesitett. Irország nem kivánja az unió eltörlését, hanem parlamentjének oly alakban való helyreállitását, hogy az nélkülözze mindazon előjogokat, a melyek a birodalom érdekeit gyöngithetnék. *Irország* kedvezően fogadta a kisebbség védelmére vonatkozó határozmányokat. Gladstone hozzáteszi, hogy a politikájából származó jótétemények a következők: 1. a birodalom konszolidálása és egysége és hatalmának növekedése; 2. Irország viszályainak megszüntetése és segélyforrásainak fejlesztése; 3. a birodalmi parlament méltóságának helyreállitása és az ország ügyeinek előhaladása.

Róma, jun. 14. Tegnaptól ma délig Velenczében 13-an betegedtek meg és 9-en haltak el kolerában. Bariban 3 betegedési és 2 haláleset fordult elő.

Róma, jun. 14. A zöld könyvből kitünik, hogy Olaszország mindenkor a béke föntartását tartotta szem előtt; mindig egyetértésben volt a hatalmakkal; egyetértőleg járt el különösen a berlini, bécsi és londoni kabinetekkel és ennek megfelelőleg adott tanácsokat Törökországnak és Görögországnak. A keletruméliai kérdésben a hatalmaknak a török-bolgár egyezmény elfogadását inditványozta a keletruméliai közigazgatási szabályzat végleges szentesitésének főutartásával. Sándor fejedelemnek a hatalmak és a porta közti egyezmény elfogadását ajánlotta. Robilant külügyminiszter az uj angol kabinet megalakitása után kijelentette, hogy Olaszország a Földközi tengerre vonatkozó, valamint más kérdésekben Angolországgal azonosan jár el. Francziaország tartózkodásával szemben Robilant kijelenté Francziaország képviselője előtt, hogy Francziaország tényleges részvételét az ostromzárban szivesen látná, miután itt főként a béke érdekéről van szó. Olaszország, mint katonai hatalom, ez alkalomból reá háramlott feladatot nem utasithatta el magától. Francziaországnak meg kellene felelnie a felhivásnak. Robilant szerencsésnek érezné magát, ha ama három hatalom, melynek a Közép-tengeren legnagyobb érdekei vannak, a Közép-tengert és érdekeikkel a békét is megvédenék. A táviratok sorozatából az tünik ki, hogy Olaszország ujabban jelét adta azon hagyományos rokonszenvének Görögország iránt, midőn azt az európai békét és saját érdekeit veszélyeztető vállalattól visszatartani törekedett és a tisztességes visszavonulásra eszközöket ajánlott. Junius 5-én Robilant Olaszország képviselőjét azzal bizta meg, hogy a görög külügyminiszter előtt jelentse ki, hogy Olaszország Anglia javaslatához az ostromzár megszüntetéséhez haladéktalanul hozzájárul, mely bizonyitéka ama szivélyes érzelmeknek, melyekkel Olaszország Görögország iránt viseltetik és mely a két ország közti viszony megerősitésének kifejezése.

Szófia, jun. 14. *Sándor* fejedelem a nemzetgyülést a következő *trónbeszéddel* nyitotta meg:

«A nagy történelmi események után, melyeket átéltünk, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy ezennel üdvözölhetem a fővárosban az első nemzetgyülést, melyen a Balkánon innen és Balkánon tul lakó bolgár nemzet képviselői vesznek részt. Nem találok szavakat határtalan hálám kifejezésére a derék nemzet iránt, mely egyetértőleg fogott fegyvert, hogy a hazát az ellenség ellen megvédelmezze és mindent föláldozott, hogy megmentse a becsületet, a szabadságot és területünk integritását. — Kötelességemnek tartom, hogy az önök közvetitésével köszönetet mondjak a nemzetnek a katonák derék tetteiért, kik méltó fiai a hazának, mely büszke lehet reájuk, mert példátlan vitézséggel és önfeláldozással verték meg rövid idő alatt az ellenséget, benyomultak országába és arra kényszeritették, hogy hatalmas védőket keressen, hogy a kikerülhetetlen romlás elől megmeneküljön. A *bolgár hadsereg* hőstettei és a nemzet által hozott óriási áldozatok kivivták a müvelt világ rokonszenvét, elenyésztették az akadályokat és nehézségeket és hathatós befolyással vannak törvényes óhajaink és aspiráczióink teljesitésére. Ma benső örömmel konstatáljuk önök előtt, hogy az oly régóta várt, oly őszintén óhajtott unió bevégzett tény. Ennek bizonyságául az általános *bolgár nemzetgyülés* ma vizsgálat alá fogja venni a közös haza érdekeit érintő ügyeket és kérdéseket és határozni fog azok fölött. A *háboru*, melyből Bulgária Isten segélyével győzelmesen került ki, uj korszakot nyit meg és az országnak diszes helyet biztosit a szomszéd Balkánállamok között. E háboru bizalmat önt a nemzet saját ereje iránt és fényes jövőre nyujt reményt; de bizonyos mértékig meggyöngitette az ország pénzügyi állapotát és uj terhek, uj szükségletek állanak elő, melyekről gondoskodni kell. E czélból a kormány törvényjavaslatokat és inditványokat fog önök elé terjeszteni megvizsgálás és határozathozatal végett. Meg vagyok győződve, hogy önök ezt a kellő komoly gondossággal fogják tenni és a kormányt támogatni fogják bölcs közremüködésökkel. Ezzel az ülésszakot megnyitottnak nyilvánitom.»

A megnyitás nagy pompával ment végbe. Jelen volt a diplomacziai testület is. A fejedelmet ugy a terembe lépésekor, mint eltávozásakor lelkesülten üdvözölték. Az uj képviselők letették az esküt, hogy hüek lesznek az alkotmányhoz és a fejedelemhez. A válaszfölirat szerkesztésére bizottság küldetett ki.

Konstantinápoly, jun. 14. Az elhunyt Server pasa helyébe Djevet pasa neveztetett ki igazságügyminiszterré.

Kairó, jun. 14. A Reuter ügynökség jelenti: A csapatok egészségi állapota Assuanban és más helyeken kedvezőtlen. 150 katona lázban és szélhüdésben halt el. 700 megbetegedett katona legközelebb Kairóba fog szállittatni.

A bajor király halála.

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az orvosok véleménye e szavakkal végződik: Ő felsége nagy foku elmezavartságban van, és pedig a betegség ugynevezett parauoia (háborodottság) formájában, melyet lassu fejlődése s több éven keresztül huzódó tartóssága miatt gyógyithatatlannak tarthatni, kilátásban szellemi erőinek folytonos hanyatlásával. A betegség a király szabad akaratát teljesen kizárja s egész életére megakadályozza az uralkodás gyakorlásában. (N. Fr. Pr.)

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *Münchener Allg. Ztg.* tegnapi keletü hiteles közleménye, mely a hohenschwangaui eseményekről s a királynak a bergi kastélyba való elutazásáról szól, azt mondja, hogy a király már pénteken és a szombatra való éjjel azt az aggodalmat keltette, hogy kárt tehet magában; a többi közt a kastély tornyába kivánkozott.

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata. Reggeli 9 óra.) A királyi rendőrigazgatóság fekete szélü falragaszakon tudatja a következőket: «A király ő felsége, mióta a bergi kastélyba érkezett, nyugodtan teljesitette az orvosok rendeleteit s tegnap este hét óra körül sétát tett dr. Gudden egészségügyi, főtanácsos kiséretében a parkban, a hol igen sokáig késett. Atkutatva a parkot és a tó partját, megtalálták ő felségét és dr. Gudden egészségügyi főtanácsost a tó fenekén. Ő felsége és dr. Gudden mutattak eleintén némi életjelt, de a dr. Müller által végzett élesztési kisérletek hiábavalók voltak. Ejjeli tizenkét órakor konstatálták a király és dr. Gudden halálát.»

München, jun. 14. A rendőrigazgatóság hirdetménye szó szerint következőleg hangzik: «Miután ő felsége a bergi várkastélyba érkezése óta nyugodtan teljesité az orvosi tanácsokat, tegnap este háromnegyed hét óra tájban Gudden orvosa kiséretében sétára indult a várkastély parkjába, honnan a király ès Gudden huzamosb idő mulva sem tértek vissza. A park és a starnbergi tó parkjának átkutatása után *ő felségét Guddennel együtt a tóban megtalálták. Ő felsége, mint Gudden is, eleintén még gyönge életjelt adott*, ámde a dr. Müller által eszközölt kisérletek, hogy őket föléleszsze, sikertelenek maradtak. *Éjjel 12 órakor konstatálták a király ő felsége halálát*, ugyanazt konstatálták Gudden orvos személyét illetőleg is. *A királyi rendőrigazgatóság.*»

MÜNCHEN, jun. 14. (Erkezett déli 1 órakor.) **A rendőrigazgatóság hirdetményei szerint II. Lajos király tegnap este 3/4 7 órakor a bergi kastély parkjában tett séta alkalmával a starnbergi tóba vetette magát. Gudden orvos a mentési kisérlet közben szintén odafult.**

München, jun. 14 (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *Lajos* király a készség által, melylyel dr. *Gudden* rendeleteit bergi magányában teljesitette, teljesen megnyerte annak bizalmát. S midőn tegnap este a király sétára engedélyt kért, ezt Gudden készségesen megadta s a kisérő őrt, mert ez a királyra kellemetlenül hatott, — visszaküldte. A starenbergi tó közelében a király a parkból kiszaladt, kalapját és kabátját ledobta s a tóba ugrott, — mire Gudden is a tóba vetette magát. **Iszonyu küzdelem következett ekkor a vizben.** *Gudden, ki erős férfi volt, minden erejét megfeszitette, hogy a királyt kimentse.* Ugy kell lenni, hogy **a király Guddent fojtogatta**, mert Gudden nyakán láthatók a nyomok s arcza is össze van karczolva. A hely, a honnan a király a tóba ugrott, meglehetősen távol fekszik a kastélytól. A part itt agyagból van s erősen lejtős. *Az agyagtalajban láthatók még a lábnyomok, melyek* **heves küzdelemre engednek következtetni.** A két holttestet e helytől mintegy 30 méternyire halászták ki. A király órája, melybe a viz behatolt, **6 óra 54 perczet** mutatott. Mondják, hogy Gudden orvos, a maga athléta termeténél és annál a képességénél fogva, hogy a legveszélyesebb őrültet meg birta fékezni egyetlen tekintetével, nagyon sokat bizott a saját erejében s igy önbizalmának áldozata lett, mert a *király*, mint nyilvánvaló, elszigeteltsége óta *minden figyelmét önmegsemmisitésére összpontositotta*. A király holtteste ma éjjel 11 órakor érkezett ide Bergből s a királyi palota régi kápolnájában letették. A temetés előreláthatólag szombaton lesz. A holttestet a Theatiner-kirche családi sirboltjában helyezik el. (N. Fr. Pr.)

München, jun. 14. A szerencsétlenség valószinüleg 6 perczczel 7 óra előtt történt, mely időben a király órája megállott. A király és az udvari orvos holttestét *Müller* dr. a kastély felügyelője vitte a partra. Midőn a két testet ágyba vitték, már megszünt bennök az érverés. Gudden orra és homloka jobb oldalán két nagyobb és két kisebb karczolási seb látszik. Ebből, valamint a viznyomokból itélve, **heves küzdelem** volt köztük, a mit a tó fenekén mutatkozó számos lábnyom is bizonyit. A király mind a két kabátját levetette s aztán ugrott be, Gudden pedig utána. A délelőtti séta alkalmával a király nyugodtan beszélgetett Gudden orvossal egy padon a szarvaskertben. Este a király Gudden társaságában látszólag nyugodtan s meglehetősen gyorsan étkezett. 6¾ órakor a király Guddennal távozott a kastélyból s rábirta az orvost, hogy az ápolók visszamaradjanak. A két holttestet éjjeli 11 órakor találták meg a parttól 50 lépésre, közel a fentemlitett padhoz, 2½ méternyi mélységben. Gudden alkalmasint alámerittetett. A király nyomai tovább mennek. Mindkettő kabátja és a király felöltője láthatólag leránczigáltattak testökről és a parton feküdtek. Gudden homlokán és arczán a király körmeinek nyomai látszanak. Délelőtt 10 órakor történt meg a tábornoki és tisztikar, valamint az összes legénység feleskeltése a tudvalevőleg elmebeteg I. Ottó király és Luitpold herczeg kormányzó iránti engedelmességre. Az összes templomokban zugnak a harangok; a lakosságot a legmélyebb gyász és izgalom tölti el. A zuhogó eső daczára több ezren állanak a királyi palota előtt és várják a proklamácziót. Délben *Crailsheim*, *Fäustle* és *Riedel* miniszterek Bergbe utaztak a halálesetet hivatalosan felvenni. A holttestet nemsokára átszállitják Münchenbe. A holttestet a régi várkápolnában fogják közszemlére kitenni. A templomok mindenütt telve vannak. A csapatok a laktanyákban maradnak. A város általában nyugodt és mély szomoruságtól áthatott.

München, jnn. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Lajos királynak tragikus vége lett. Sorsát, hogy mint őrült király éljen tovább, kikerülte, a starenbergi tóban lelvén halálát. Tegnap este 7 órakor a parkba ment sétálni. Gudden, egy csendőr és egy ápoló kiséretében. A király hivatkozva nyugodt állapotára, kérte a terhelő őrök eltávolitását. Aztán csónakázni kivánkozott. Csónakba ül, de a csónak ingadozik s a király a vizbe bukik s rögtön elmerül. Gudden utána rohan, a király megragadja s magával rántja a mélységbe. Az őrök lármát ütnek, a nagy izgalomra sokan összefutnak, sok fáradság után partra huzzák a holttesteket. Minden eszközt felhasználnak, hogy életre hozzák, Washington báró és Müller orvos mindent elkövettek, de hiába. 12 órakor az orvos konstatálja a király halálát. Még az éjjelen távirat megy Münchenbe. A királyi és miniszteriális palotában nagy az izgalom. A titkárokat házaikból és a vendéglőkből hivják össze s egész éjszakán át dolgoznak. Ma reggel 7 órakor már az összes lakosság tudja a király tragikus végét. Házrólházra viszik a rémületes hirt. A herczegek reggeli 7 órakor halványan és mélyen megrendülve hajtatnak át a városon. A rettenetes katasztrófa hatásáról még nem szólhatni.

Berg, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Dr. Gudden holttestének megvizsgálásából kitünt, hogy elkeseredett küzdelem volt közte és a szerencsétlen király közt. Az orvos homlokán és orrán több karczolás van, melyeket dulakodás közben ejtett a király. A tó fenekén is sok nyoma van e küzdelemnek.

München, jun. 14. A bajor miniszterek megérkeztek a bergi kastélyba és meghallgatták Müller orvos jelentését. A király holtteteme éjjeli 2 és 3 óra közt kocsin szállittatik Münchenbe. A bonczolást holnap Rüdinger tanár fogja végezni, este pedig ravatalra helyezik a holttetemet. A temetés valószinüleg szombaton lesz.

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Dr. von Schleiss titkos tanácsos, az elhunyt király agg orvosa tegnap délben, tehát még a katasztrófa előtt oda nyilatkozott, hogy nem tartja a királyt őrültnek, legfölebb csak excentrikusnak, kit a nyomorult szolgalelkekből álló környezete egyenesen belelovallt szenvedélyeinek féktelen megvalósitásába. A király — ugymond — nem őrült, de tekintve azokat az előkészületeket, a melyeket a király fogadására Bergben tettek, föltehető, hogy ha most még nem őrült, legközelebb azzá lesz, mivel a termeket ugy rendezték be, mint a tébolydai orvosok a magok intézeteiben szokták. Arra a hozzáintézett kérdésre, vajjon igaz-e, hogy ő, mint Lajos király orvosa, tekintélyét latba vetve az orvosi bizottság véleménye ellenében arra a kérdésre, vajjon a király háborodott-e vagy nem, különvéleményt szándékozik benyujtani, vagy már be is nyujtott, Schleiss igy felelt: **Ha ezt tettem volna, már valószinüleg börtönben volnék. Ugy járnék, mint mások jártak.**

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Mint hivatalos részről értesülök, a király már hetekkel előbb foglalkozott öngyilkossági eszmékkel; ismételten levelet irt müncheni orvosoknak, **a kiktől halálthozó szereket kért.** Egy még az éj folyamában összehivott minisztertanács a trónöröklés kérdésével foglalkozott. Az alkotmány értelmében a meghalt Lajos király fivére az elmebeteg Ottó a király, azonban ez továbbra is gondnokság alatt marad; a régensség fennál, de most a királylyá való kikiáltás bekövetkezése után Ottó király nevében viselik azt.

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Délelőtt 10 órakor *nagy izgatottság* vett erőt a lakosságon. Az utczákon oly nagy az élénkség, mintha mindenki szükségét érezné annak, hogy a házból meneküljön s a megrázó esemény fölött eszmét cseréljen. A városon át ügetve lovagló segédtiszteket mindenki a legfeszültebb figyelemmel kiséri, mintha ujabb Jób-postáktól lehetne tartani. A hirlapelárusitó bódékat százával állják körül az emberek, kik mind rendkivüli kiadásu lapokat akarnak venni. A vevőknek kezeiből a többiek kitépik a lapokat, sőt egyik-másik szomszédjától elragadja a megvett lapot. Csoportokba állanak az emberek s nézetet cserélnek, hogy az öngyilkosságot a király jól megfontolta; sokkal több akaratereje volt, semmint gondolták. A király, nyugodt magatartása által, megvesztegette őreit. A tóra az által lettek figyelmessé, mert a király kabátját és kalapját eldobálta, mielőtt a vizbe ugrott. *Hogy mi történt a király és Gudden közt, azt nem tudják.* Ha Gudden segélyért kiáltott volna, szava teljesen elhangzott. A szakadó eső daczára a lakosság csoportonkint állja körül a palotát s várja a proklamácziókat. A hangulat rendkivül feszült. S minthogy Münchenben sok, köny-

nyen fölizgatható elem akad, nagyobb zavargások nincsenek kizárva s a szükséges óvintézkedéseket megtették.

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A kormánykörök izgatottsága leirhatatlan. Az udvarnál is nagy a szomoruság. Az izgatott nép ostromolja ujabb hirekért a hivatalos helyeket. A kormánynak minden intézkedése *Crailsheim* minisztertől ered. Az igazságszolgáltatás rendesen müködik. A rendőrség nyomozásokat végez a szerencsétlenség helyén. A törvényszéki orvosok már megadták véleményöket a király halálának okáról. Az iratokat átadják az itéletre hivatott biróságnak, mely el fogja dönteni, vajjon idegen kéz okozta-e a király halálát, vagy pedig öngyilkossá lett. Most már nem röstelik közzé tenni az orvosok véleményét, mely szerint a király évek óta meg volt zavarva s betegsége gyógyithatatlan volt.

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *Neueste Nachrichten* azt irja külön kiadásában, hogy a király halálával Ottó herczegre száll a bajor korona. Ugyan e lap jelenti, hogy Ottó herczeget még ma királylyá proklamálják s azonnal felesketik a katonaságot.

München, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Luitpold herczeg kiáltványa jelent meg regensségéről. A török-kaszárnyában a lobogókkal és hadijelvényekkel kivonult katonaságot Wirtman alezredes, helytartó eskette meg Ottó király iránti hüségre. A tábornoki kar esküjét a regens herczeg fogadta el. (N. Fr. Pr.)

München, jun. 14. A «Gesetz und Verordnungsblatt» este megjelent száma a trónöröklésre és a regensségre vonatkozólag a következő *rendeletet* közli:

A királyi házat s a boldogságban és szerencsétlenségben hiven körüle sorakozó népet a sors legsulyosabb csapása sujtotta. Isten megfejthetlen akaratával II. Lajos király megvált az élettől. E haláleset következtében, mely az egész házat a legfájdalmasabb szomoruságba dönti, az alkotmány értelmében Bajorország királysága valamennyi régibb s ujabb területrészek egyesülésével hőn szeretett unokaöcsénknek, a boldogult felség öcsesének, *Ottó* herczegnek, most felségnek jutott osztályrészül, ki az elsőszülöttségi jog értelmében és az egyenes rokonsági öröklési kérdés szerint a legközelebbi törzsutódja az elhunyt királynak. Mivel azonban az uj király huzamosb idő óta tartó betegség folytán akadályozva van a kormányzás személyes vezetésében, mi, mint hozzá legközelebbi rokon, az alkotmány értelmében és a felség legmagasabb nevében ezennel átveszszük az ország kormányzását. Az országgyülés egybehivása már megtörtént.

A midőn a király nevében az ország kormányzását ezennel átveszszük, ama reménynek adunk kifejezést, hogy a bajor örökös tartományok valamennyi lakosa királyukat országuk törvényes és egyedüli urául ép oly készséggel, mint kötelességszerüen el fogja ismerni, s iránta, valamint irántunk is, ki az ország alkotmányosan hivatott regense lévén, törhetlen hüséggel s soha meg nem tagadó engedelmességgel fog viseltetni.

Hogy az államügyek menete megszakitást ne szenvedjen, meghagyjuk, hogy az összes hivatalok és hatóságok munkálataikat, további intézkedésig, ugy mint eddig, hivatalbeli kötelességeik szerint folytassák, a hivatalos ügyiratokat, a hol ez előirva van, *Ottó* bajor király nevében adják ki, a pecsételésnél azonban, a mig az ujonan készitendő pecsétet meg nem kapják, az eddigit használják.

Emlékeztetjük valamennyi tisztviselőt az általuk teljesitett alkotmányos és hivatalos esküre és reméljük, hogy ő felsége valamennyi alattvalója, mély fájdalomtól eltelten a király nevében hozzájuk intézett e felhivásunkat hiven teljesiteni fogja.

Kelt Münchenben, 1886. junius 14-én: *Luitpold* bajor herczeg, dr. *Lutz* báró, dr. *Fraensle*, dr. *Raedel*, *Crailsheim* báró, *Freilitsch* báró, *Heinleth*.»

KÖZGAZDASÁG.

Kolozsvár, jun. 14. A kiállitási jutalmak ünnepélyes kiosztása ma ment végbe a tanácsházán. Ez alkalomból Beszterczéről 560-an érkeztek városunkba. Az indóháznál *Albach* polgármester fogadta a vendégeket, kiknek nevében *Pelliot* beszterczei polgármester válaszolt, megköszönve a szives vendégszeretetet. — Vendégeink a fellobogózott indóházból zeneszó mellett vonultak be a főtérre, hol a tanácsháznál a kiállitási jutalmak ünnepélyes kiosztásán résztvettek. Városunk nevezetességeinek megtekintése után közebédre gyültek, melyen a lelkes felköszöntők egymást érték. E látogatás az első válasznak tekinthető a városunkból megindult ipari mozgalomra. Brassóból, Szebenből szintén készülnek látogatásra. Beszterczén már hazai czikkek fogyasztására és viselésére többen szövetkeztek.

Bécs, jun. 14. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az **értéktőzsdén** ma igen gyenge volt a magánforgalom és nyugodt irány mellett jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 282 60, magyar aranyjáradék 106.37.

A kereskedő ifjak országos kongresszusa.

— Az Egyetértés külön tudósitójától. —

Elénk napjai vannak ismét Szegednek. A magyar kereskedők második országos kongresszusa önt életet e különben csendes, nyomott hangulatu városba. A vendégek már tegnap kezdtek gyülekezni. A zöme azonban ma érkezett meg külön vonatokkal. Az érkezőket a végrehajtó bizottság tagjai fogadták s kalauzolták lakásaikra. Délelőtt 9 órakor a kongresszus tagjai a Stefánia-sétatéren jöttek össze, a honnan reggeli után a város nevezetességeinek megtekintésére indultak s később Szeged széképületének közgyülési termében találkoztak, a hol pontban 11 órakor *Weiner* Miksa, a kongresszus végrehajtó bizottságának elnöke üdvözölte őket, utána pedig *Prosznitz* Vilmos, a szegedi kereskedelmi testület elnöke, biztositva a kereskedő ifjakat, hogy az általa képviselt kereskedelmi testület a kongresszus határozatait pártolni és kivitelét erejéhez képest előmozditani fogja. Ezután dr. *Herich* Károly miniszteri osztálytanácsos, a kongresszus tiszteletbeli elnöke inditványára egy küldöttség elment *Tisza* Lajos védnökért, a kihez, miután a kereskedelmi ifjuság megéljenezte, *Herich* üdvözlő szavakat intézett, Szeged rekonstruálása körül szerzett érdemeit dicsérve, mire a védnök gróf hosszabb beszédben fejtegette az összejövetel fontos hivatását s Herichnek mondott néhány bók után a kongresszust megnyitotta. — Miután a kongresszust vezető elnöknek *Weiner* Miksa választatott meg, következett a napirend első tárgya, a tavalyi kongresszusból kiküldött 24-es bizottság jelentése eddigi müködéséről. A kongresszus a jelentést tudomásul vette s köszönetet szavazott *Irányi* Dániel országgyülési képviselőnek, a ki készséggel megigérte, hogy a kereskedő ifjuságnak a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törekvését ugy a képviselőházban, mint azon kivül támogatni fogja. A következő tárgy az országos szövetség alapszabálytervezete volt, melyet a kongresszus Héder Sándor szövegezésével, mely szerint e szövetség, a mennyire lehet, a hely nélküli tagok segélyezéséről is gondoskodni fog, elfogadott s bizottságot küldött ki aláirások gyüjtése végett azzal a megbizással, hogy az eredményről holnap jelentést tegyen. Az idő előrehaladottsága miatt a tárgyalás megszakittatott s holnapra halasztatott.

Délután 4 órakor a Tisza-szállodában diszebéd volt, melyen mintegy négyszázan vettek részt. Az első felköszöntőt Kállay főispán a királyra mondta, melyet állva hallgattak meg. Ezután még számos felköszöntőt mondtak a kongresszus védnökére, tiszteletbeli elnökére, a kereskedelmi miniszterre és a miniszterelnökre, az ottani szabadelvü párt ama tagjai, kiket kiváló állásuknál fogva a diszebédre meghittak.

Szeged, jun. 14. A kereskedő ifjak országos kongresszusának mai folytatólagos ülése megnyittatván, több üdvözlő távirat olvastatott fel, valamint a kolozsvári és a kassai kereskedelmi ifjuság egyesületeinek meghivása, hogy a legközelebbi kongresszus a nevezett városok egyikében tartassék meg. Az egybegyült kereskedő ifjuság a harmadik kongresszus helyéül Kolozsvárt jelölte ki s a kassai kereskedelmi ifjuságnak a szives meghivásért jegyzőkönyvi köszönetét szavazott. A napirendre áttérve, *Schäffer* Vilmos a szegedi kereskedelmi ifjak társulatának titkára «kereskedelmünk magyarasodásának eszközeiről» tartott nagy figyelemmel hallgatott értekezést s végül a következő inditványt terjeszté elő: 1. Mondja ki az országos értekezlet, hogy a hazai kereskedelem magyarosodását a magyar államiság eszméjével összeforrva, nemzeti érdeknek tekinti és bizalommal viseltetik a magyar kereskedői kar hazafiságában, hogy e nemzeties irányt követni fogja. 2. Az országos szövetség központi választmánya megbizatik kereskedelmünk magyarosodása ügyében országos mozgalmat inditani, a gyakorlat követelményeinek megfelelően intézkedéseket tenni, a kérdés megoldásával állandóan foglalkozni oly hozzáadással, hogy az eredményről évről-évre a nagygyülésnek jelentéstétellel tartozik.

A kongresszus az inditványt lelkesedéssel elfogadta. A következő előadó *Zachar* Gyula a kereskedelmi szakoktatás érdekében a következő inditványt terjeszté elő: Határozza el az országos értekezlet, hogy a magyar képviselőháznál kérvényezni fogja: 1. Hogy a kereskedelmi szakoktatás az 1884. évi XVII. t.-cz. kiemelve, az ipartörvénytől függetlenül rendeztessék. 2. Hogy az 1875. évi XXXVII. t.-czikknek a segédszemélyzetre vonatkozó szakaszai különösen azzal bővittessenek ki, hogy kereskedőtanonczul csak oly, legalább 14 életévet betöltött ifjak vehetők föl, kik a 4 polgári, 4 gimnáziumi vagy 4-ik reáliskolai osztályokat bevégezték, segéddé pedig csak azok szabadithatók föl, kik mint tanonczok a 3 éves tanfolyamu kereskedelmi tanoncz-iskolát sikerrel járták, avagy a 3 év tanfolyamu közép kereskedelmi iskolát végezve, még legalább 1 évig mint kereskedő gyakornokok voltak egy üzletben alkalmazva. 3. Végre, hogy az 1875. évi XXXVII. t.-czikknek a kereskedelmi czégjegyzék és czégekre vonatkozó szakaszai azzal toldassanak meg: a) hogy czégbejegyzést csak azon kereskedő vagy üzlettulajdonos kérhet, ki a 2-ik pont szerint kereskedő segéddé fölszabadittatott; b) vagy ha egy nem segéd kiván kereskedői üzletet nyitni, a czégjegyzés csak azon esetben legyen elrendelhető, ha az üzlet vezetésére egyszersmind egy fölszabaditott segéd mint czégvezető neveztetik meg.

A kongresszus elhatározta, hogy az inditvány kellően előkészitve, a jövő nagygyülés napirendjére tüzetik ki.

Ezután *Héder* Sándor bejelentette, hogy az országos szövetségbe eddig 8 alapitó, 100 rendes és 10 pártoló tag lépett be. A szövetkezet ideiglenes tiszti karral megalakult.

A következő tárgy takarék- és hitelszövetkezet alakitásának, illetőleg az e czég alatt Budapesten müködő intézet országositásának kérdése volt. A kongresszus hosszabb vita után elfogadta Peterdy Lajos erre vonatkozó inditványát és az általa kidolgozott alapszabályokat. Végül *Benkő* Gyula budapesti kereskedő inditványára és előadása után a kongresszus egyhangulag egy országos nyugdij- és segélyegylet alakitását, ezzel kapcsolatosan egy menház létesitését határozta el és pedig Herich Hároly inditványára azzal a megjegyzéssel, hogy a menház Szegeden állittassék fel, hálául a szives vendégszeretetért, melyben e város az ország kereskedő ifjuságot részesitette.

Ezután *Keleti* Lajos inditványozza, hogy ösztöndijak alapittassanak, hogy kereskedő ifjakat külföldre lehessen küldeni az ottani kereskedelmi viszonyok tanulmányozása végett. *Steiner* József a kormányt kivánja megkéretni, kogy ily ösztöndijakat adjon. Keleti inditványa Steiner pótinditványával elfogadtatván, a további intézkedés végett a központi választmányhoz utasitották. Ezzel a napirend kimerittetvén, a kongresszus befejeztetvén.

IPARÜGYEK.

— **Iparkiállitás**. Kecskeméten az alsófoku ipariskola *Szakács* István ipariskolai igazgató kezdeményezésére — mint nekünk onnan irják — *iparostanoncz- és segédmunkakiállitást* rendezett, mely e hó 13-tól 15-ig tart. A kiállitást pünkösd első napján nyitotta meg Lestár Péter polgármester, ki megnyitó beszédjében hangsulyozva e kiállitás jelentőségét, kiemelte, hogy az ily irányu kiállitás városunkban az első és igy valóban uttörő; mert a mint a mostani iparkiállitások az ipar jelenlegi képét tüntetik fel, ugy az iparos tanonczok és segédek munkakiállitása, mint letéteményese a jövőnek, magában hordja a jövő iparfejlődés irányát, melytől gazdasági tekintetben jövőnk is függ. Beszédje végén köszönetet szavazott a rendezőségnek önzetlen fáradozásáért. Utána Jágócsi Péterffy József. miniszteri biztos beszélt, ki épen csak is e kiállitás megnyitása alkalmából jött le Kecskemétre. Ezek beszédje és a dalárda által elénekelt «Szózat» után megnyitották a kiállitást, mely ugy az érdeklődést, mint a látogatottságot tekintve, várakozáson felül sikerült. Az iparhelyiség termeit már vasárnap is egész késő estig a közönség zsufolásig töltötte meg. A kiállitásban részt vett 113 inas és 21 segéd, összesen tehát 134 kiállitó. A kiállitott tárgyakat 12-én birálta meg a jury. Jutalmak fejében kiosztatott a tanonczok közt 187 frt és a segédek közt 100 frank aranyban.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Junius 14. —

Gabona-tőzsde.

— Ünnepi forgalom. —

A *buza*-üzlet ma lanyha irányt követett, gyenge; kinálat és csekély vételkedv mellett rendkivül korlátolt volt a forgalom és az árak szombathoz képest meglehetősen változatlanok. — Egyéb gabonanemekben teljesen pangott az üzlet.

Határidőüzlet meglehetősen szilárd irányban nyilt meg, de később általán elgyengült. A forgalom csak csekély volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 15,000 mm. 7.61, 7,60, 7.59, 7.58, 7.57, 7.56 és 7.55 frton.

Tengeri junius—juliusra mintegy 5000 mm. 5.24 és 5.23 frton.

Tengeri julius—augusztusra mintegy 5000 mm. 5.29, 5.28 és 5.27 frton.

Szokványzab őszre mintegy 10,000 mm. 6.01, 6.02, 6.03, 7.02, 6.01 és 6 frton.

Déli 12 órakor zárulnak:

Szokványzab őszre	7.54—5.56
Tengeri junius—juliusra	5.20—5.22
Tengeri julius—augusztusra	5.26—5.28
Szokványzab őszre	6.——6.02
Káposztarepcze augusztus—szeptemberre	10 —10 1/8

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén ugy tegnap, mint ma teljesen pangott az üzlet.

BORÁSZAT.

⁂ **A phylloxera.** A kereskedelmi miniszter körrendeletileg felhivta a törvényhatóságokat a jul. elseje és 31-ike közötti időben az összes szőlőket megvizsgálni és phylloxera-lepte uj területek konstatálása esetén neki rögtön távirati jelentést tenni. A megvizsgálás eredményeiről pedig szeptember hó 10-ig általános jelentés felterjesztendő.

NYILT-TÉR.

Még mindig vannak kétkedők, a kik daczára a legmeggyőzőbb bizonyitványoknak nem birják magokat elhatározni arra, hogy a sokkal drágább szerek helyett, mint p. o. rhabarbara, keserüviz, sulzbergi s egyébb gyomorcseppek, kisérletet tegyenek a Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsaival pedig meg vagyunk győződve, hogy azoknak biztos, kellemes, s ártalmatlan hatása, még a legérzékenyebb is kielégitené. A gyógyszertárakban valódi Brandt R. gyógyszerész-féle svájczi labdacsokat meg kell mindig kérni s ügyelni kell a dobozokon levő czégjegyre: mely egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláirása. 711

NAPIREND: Junius 15-én.

Naptár: Kedd. — Róm. kath.: Crescentia. — Prot: Krescencia. — Görög-orosz: (junius 3.) Paula szüz. — Zsidó: (sziván 12.) Nathan. — Nap kél 4 ó. 3 p., nyug. 7 ó. 58 p. — Hold kél 6 ó. 47 p. d. u., nyug. 3 ó. 28 p. regg.

Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter fogad d. u. 3—4.

Horvát miniszter fogad d. e. 10—d. u. 2.

A magyar tudományos akadémia III. (math. ós term. tudományi) osztályának ülése d. u. 5 órakor. Értekezik: Dr. Fodor József.

A fővárosi közigazgatási bizottság ülése d. e. 10 órakoraz uj városháza közgyülési társalgó termében.

Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda, déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint délelőtt 10—11½ óra között.

Nemzeti muzeum: régiségtár d. e. 9 d. u. 1.

Iparmüvészeti muzeum az Andrássy-uton d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. [illegible] d. u. 2-ig és 3—5.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 d. u. 2—6-ig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.

Egyetemi könyvtár d. e. 4—8.

Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.

Svábhegyre fogaskerekü vasut indul félóránkint; az Eötvös villában czigányzene.

Margitszigetre hajó indul félóránkint. A szigeten katona- és czigány-zene.

Hazai fürdőpanoráma a városligetben d. e. 9—d. u. 7-ig.

Sziju indiánusok mutatványai az állatkertben egész nap. Belépti dij 30 kr.

Grand Café Restaurant de l'Opera, az operaházzal szemben. Villamos világitás. Az idegenek találkozója.

Felelős szerkesztő **Csávolszky Lajos.**

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 140. Havi b. 14.

Budapest, junius 15-én.

Gerő L. k. a. első fellépteül:

Az arany ember.

Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal, 7 képben. Irta Jókai Mór.

Személyek:

Timár Mihály	Nagy I.
Trikálisz E.	Egressy
Timea	Fái Sz.
Teréza	Jászay M.
Noémi	Gerő L.
Brazovics A.	Szigeti I.
Zsófia	Szathmáryné
Athália	K. Hegyesi M.
Kadisa	Kőrösmezei
Fabula János	Ujházi
Krisztyán T.	Gyenes
Granicsár tiszt	Hetényi
1-ső csempész	Latabár
2-ik »	Sántha
Galambos	Abonyi

Kezdete 7 órakor.

Holnap, junius 16-án.

Bérletfolyamban:

A hol unatkoznak.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bérlet 9. sz.

Budapest, junius 15-én.

Steilberg R. vendégjátékául:

A varázs-fuvola.

Nagy dalmü 4 felv. Irta Schikaneder Manó, forditotta Böhm Gusztáv. Zenéjét szerzette Mozart Amadé.

Személyek:

Sarastro	Steilberg
Tarmino	Pauli
Éj királynéja	Maleczkyné
Pamina	Stoll G.
1-ső hölgy	Szilágyi A.
2-ik »	Henszler H.
3-ik »	C. Saxlehner
1-ső pap	Dalnoki
2-ik »	Tallián
3-ik »	Szekeres
Papagena	Kordin M.
Monostatos	Kiss D.
1-ső nemtő	Nagy I.
2-ik »	Kopp L.
3-ik »	Gabos K.
1-ső vértezett	Vas
2-ik »	Bartoluzzi
3-ik »	Dalfi
4-ik »	Fekete
5-ik »	Szalai
6-ik »	Váradi
7-ik »	Mándi
8-ik »	Horváth
9-ik »	Ujvári
10-ik »	Joanovits

Kezdete 7 órakor.

Holnap, junius 16-án.

Az operaház zárva.

NÉP-SZINHÁZ.

Budapest, junius 15-én.

Blaha L. assz. utolsó fellépése szabadsága előtt.

Felhő Klári.

A népszinház 1884. évi pályázatán 100 aranynyal jutalmazott eredeti népszinmü dalokkal 3 felvonásban. Irta: Rátkay László.

Személyek:

Özv. Aba Gy.-né	Ebergényiné
Aba András	Tamássy
Felhő Klári	Blaha L. assz.
Felhő Katicza	K. Tóth Ilka
Fátyol Ferkó	Vidor
Tenger Ádám	Szathmáry
Bálint	Szirmai
Csik Vendel	Németh
Istók	Ujvári
Viola Éva	Fodor F.
Rokkáné	Klárné
Gergő	Eőry
Szita Pista	Szabó
Tömjén János	Horváth
Bencze	Tóth A.
Magda	Gyöngyösi I.
Gyuri	Debreczeni
Egy legény	Fürepi

Kezdete 7½ órakor.

KRISZTINAVÁROSI SZINKÖR.

Budapest, junius 15-én.

Három pár czipő.

Életkép dalokkal 3 felv.

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI NÉMET ARENA.

Budapest, junius 15-én.

Hirsch H. vendégjátékául:

GENERAL BEM.

Történelmi népszinmü 7 kép.

Kezdete 6 órakor.

ÁLLATKERT.

!!Csak már rövid ideig!!

Pünkösd vasárnap és pünkösd hétfőn a fővárosban levő idegenek tiszteletére

nagy előadások

az egyedül Európában levő

SIOUX INDIÁNOK

által, nagyszerü lovagló mutatványaikkal, saját **praire-lovaikon.** Az ethnografikai indiai kiállitás az egész nap külön belépti dij nélkül nyitva van. A két pünkösdi nap n délelőtt 11 órakor

kivételesen külön előadások.

4 órától kezdve esti 8 óráig szintén előadások. A katonai zenekar d'Este, kezdete 3 órakor. 1316

Belépti dij mint rendesen 30 krajczár. — Gyermekek 15 krajczár.

Somossy-féle Orpheum.

Nagymező-utcza 17. szám.

Ma nagy előadás! Az összes szerződött tagok fellépte.

Uj némajáték — Uj némajáték.

FRIVOLITY

eredeti komikus némajáték, 1 felvonásban. Leopolds testvérektől, zenéje Mr. John-tól.

Személyek:

Mr. Grubol tanitó	Harry ur.	Rendőr	John Helly.
Szolgája	a kis Willy.	Iskolás fiu	John.
Missis Gramms	Nakway.	Második	József.
Szeretője	Fredy.	Ökör	Tom Jenny.

Az uj diszitéseket Mr. Olier, a liverpooli lyceum-szinház diszitője készitette, a gépezeteket és világitást Mr. Hally Londonból rendezi. Ez alkalommal Mr. Segomer egészen uj müsorral lép fel. 2290

Villa Bellevue.

Ma nagy hangverseny, a cs. kir. 32. gyalogezred zenekara **Dubez J.** karmester személyes vezetése alatt. — **Kezdete 6 órakor, bemenetdij 20 kr.** 1495

IDŐJÁRÁS junius 14. regg. 7 órakor.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (752—753) a kontinens keleti, a nagy légnyomás (763—764) annak nyugoti részében van. Az idő változó felhőzetü, helyenkint esővel, kevés hőváltozás mellett.

Hazánkban: Északnyugatias és délies szelek mellett, a hőmérséklet valamint a légnyomás is keveset változott. Az idő derüs, váltakozva felhős-borussal. Esők helyenkint voltak, többnyire kisebb mennyiségben, zivatarral Aradon és Zágrábban.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Változó felhőzetü, közben naposidőt várhatni, helyenkint esővel, itt-ott zivatarral.

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés junius 1-sei számában.

Elveszettnek vélt élet megmentése.

(A felgyógyult saját nyilatkozata.)

A Hoff János-féle süritett malátakivonat által

(tüdővészeseknek, köhögésnél katarrhikus izgalmaknál, sorvadásnál, gyermekeknél unikum)

maláta-kivonat egészségi sör

jóizü pompás ital, a legjobb enyhitő és óvszer lábbadozóknál, szédülőseknél, mell-, gyomor- és tüdőbajoknál, idült bajoknál, női betegségeknél és görvélynél.

U gyógyjelentés czimezve van.

Hoff János urnak cs. kir. tanácsos, a legtöbb európai fejedelem udv. szállitója, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, magas porosz és német rendek lovagja stb. Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8. sz.

Mähr.-Ostrau, 1886. máj. 25.

Tisztelt uram! Nagyon le vagyok önnek kötelezve, miután az ön Hoff János-féle süritett malátakivonata és maláta-kivonat egészségi söre

csodás módon hatottak gyermekemnél. A gyermek már feladatott, midőn hála Istennek megkaptam az ön küldeményét.

Itteni Littvainénak kisérletül szintén adtam a malátakivonatból és az is érzett könnyülést. miért is felkérem, sziveskedjék 6 palaczkkal küldeni. Kiváló tisztelettel

Riedl A. E., Mähr.-Ostrau.

A dán király ő felsége szárnysegéde által adatta tudtára Hoff János urnak, hogy malátakivonati készitményeit igen sokra becsüli. «Örömmel tapasztaltam, — igy hangzik a királyi jelentés — ugy saját magamon, mint családom tagjain a Hoff-féle malátakivonatok gyógyitó hatását.» 216[illegible]

40 év óta egy milliónál több gyógysiker, melyek száma napról napra növekszik Az egészség fentartására és visszanyerésére rendkivül alkalmas. 64 legmagasabb kitüntetés császárok, királyok, fejedelmek, nagyherczegek stb. részéről.

Az első valódi gyógyhatásu, testerősitő Hoff János-féle malátakivonati csokoládé (vérszegényeknek, sápkórosoknak és álmatlanságnál) 40 évi fennállása óta 64-szer lett kitüntetve. A franczia, angol s a többi csokoládéknak egynek sincs meg az a hatása az egészség visszaállitását illet leg, mint a Hoff János-féle malátakivonat egészségi csokoládénak. Épp ennélfogva a Hoff János-féle malátakivonat egészségi csokoládénak egy háztartásból sem volna szabad hiányozni. 2162

Árak: Maláta-kivonati egészségi sör 1 palaczk 60 krajczár. 11 palaczk 6 forint, 28 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. Budapesten 11 üveg vételénél a házhoz leend szállitva 11 palaczk 6 frt 70 kr., 28 palaczk 16 frt, 58 palaczk 32 frt. — Maláta-csokoládé I. ½ kilo 2 frt 40 kr., II. ½ kilo 1 frt 30 kr ¼ kilo 90 kr. III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr. — [Nagyobb vételnél árengedmény.] — Malátaczukor 1 zacskó 60 kr., 30 és 15 kr. — Maláta kivonat 1 üvegcse 1 12 [illegible] 70 kr. Gyermek tápmalátaliszt 1 frt. — Egy maláta- fürdő 80 és 50 kr.

Két forinton alul nem küldetik semmi.

Ovakodni kell ámitási kisérletektől utánzások által és vigyázni kell az eredeti védjegyre (a feltaláló Hoff János arczképe és aláirása.)

HOFF JÁNOS gyár fiókraktára Magyarország részére Budapest, zsibárus-utcza 7. sz. (A főposta átellenében.) Kapható Török József gyógyszerénél.

827. sz. kgy. 1886.

Bérleti felhivás.

A «Pendeles» pusztai birtoknak árverés utjáni bérbeadása iránt 721/886. sz. a. közzétett hirdetményben tüzött junius hó 15-iki határidő heszüntetése mellett, érdekeltek értesittetnek, hogy Rimaszombat r. t. város tulajdonához tartozó «Pendeles» pusztai birtok, mely áll: 2 kat. hold belsőség, 294 kat. hold szántóföld, 188 kat. hold rét, s 375 kat. holdon gyakorolható legeltetési jog. a makk és gubacs termésből; s a városunktól egy negyed órára lévő «Szabadka» pusztai birtok, mely áll 500 hold szántóföld, 90 hold rét, 600 hold erdő területen gyakorolható legeltetési jog. makk és gubacs termésből, f. évi szeptember hó 29-ikétől számitva 10 illetve 9 évre együttesen bérbe fog adatni.

Minél fogva bérleni kivánók felhivatnak, hogy 1000 frt bánatpénzzel ellátott ez iránti zárt ajánlataikat folyó évi junius hó 20-ikáig bezárólag a polgármesteri hivatalnál adják be.

A kötendő bérleti szerződés alapját képező feltételek a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők, arról másolat is vehető.

Tájékozásul megjegyeztetik, hogy a két birtok évi bére jelenleg 8421 frt s hogy a «Pendeles» városunk és az itt felállitott m. kir. földmives iskola közvetlen szomszédságában van, hogy a Szabadkai birtokon egy m. kir. méntelep osztály rendeztetvén be, az ott elhelyezett 110 drb mén hulladéka föld javitási czélra ingyen a bérlőnek adatik át.

Kelt Rimaszombat r. t. város képviselő testületének 1886. évi junius hó 10-én tartott közgyüléséből. 2182

Szabó György polgármester.

FARKAS MÓR

ránczos-csizma és czipő-áruk gyára, kicsinyben és nagyban «a vadász csizmához» Budapest, királyutcza 44.

Van szerencsém n. é. vevőimnek tisztelettel tudomásukra juttatni, miszerint az eddigi kis-diófa-utcza 7. sz. alatt létezett czipő-áruk gyáramat és gazdagon felszerelt lábbeli áruk gyári raktáramat nagyban és kicsinyben király-utcza 44. sz. alatt nyitottam meg, mely alkalommal bátorkodom előnyösen ismert

uri-, női- és gyermek-lábbeli

gyártmányaimat ajánlani Készitményeim elegáns kivitele, tartósság és mint az alább közlött részletes árszabály mutatja, jutányosság által tünnek ki.

Czipő-áruk hölgyeknek:

Finom lasting czugostopán	3.—	Regatta-czipők finom lasztingból	2 20
« zergebőrből	3 25	« finom zergebőrből	2.50
« kidből	4.—	vászon tourista drapp	2.50
« « lakbőrrel	4.—		

Czipő-áruk urak részére:

Jó vichsbőrből	3.20	Kid borjubőr fejeléssel	4.50
Mainzi borjubőrből	4.—	« lakbőrrel	5.—

Zergebőr regatta frt 3.50, Pinczésczipők lasztingból vagy zerge-bőrből frt 2.50, Gyermekczipők 1 frttól fölfelé, Női komotczipők frt 1.20-tól fölfelé, Ránczoscsizmák 2 frttól fölfelé, valamint a többi áruk is a legjutányosabb ár mellett.

FARKAS MÓR, czipő-áruk-gyára, Budapest, király-utcza 44. sz.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek és a nemtetsző áruk készséggel visszacseréltetnek. 1694

RADAIN FÜRDŐ savanyuviz-forrás

legtartalmasabb szikeny-slavany-savanyuviz. Garod kisérletei bebizonyitották, hogy a szénsavas lavany a legjobb és legbiztosabb gyógyszer köszvényben szenvedők számára.

Déli vasut-állomás Regede.

A. Radaini savanyuviz a legjobb asztali viz.

Radain

Tudakozódások és megrendelések a Radaini fürdő-igazgatósághoz intézendők

Leirások és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Gazdag szénsav-szikeny- és lavany-tartalma által a Radaini savanyuviz különleges gyógyszerként hat: köszvénynél, epe-, hólyag- és vesekövéknél, arany-érnél, görvélynél, golyvánál, sárgaságnál, gyomorbajoknál és egyáltalában hurut- és idekbajokban. Olcsó fürdők, lakások, vendéglő.

Főraktárak Budapesten: Edeskuty L. és Mattoni & Wille uraknál

Kapható minden nevezetesebb gyógyszertárban [illegible]

VALÓDI

VILLÁNYI CSEMEGE-BOR

szétküldés utánvét mellett

póstán vagy vasuton

15—20—50 litertől kezdve fölfelé hordókban. **Vörös borok** literje 30, 35, 40 és 50 krért. **Fehér borok** literje 25 és 30 krért. Finom palaczkborok 7/10 liter palaczkokban 70 krért. Hordókat eredeti áron számitom és ezek bérmentes visszaküldése után az érte fizetett árt visszatéritem. 2007

SCHÖNFELD JÓZSEF

Villány (Magyarország) szőlőhegybirtokos.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt takarékpénztár, az első könyvelői állásra folyó év junius hó 25-ig pályázatot hirdet.

A könyvelői állás javadalma: — Az első évre, mint próbaévre 700 frt. Megerősités után 800 frt. Ettől 3 évi pontos, közmegelégedésre végzett hivataloskodás után 1000 forintra tarthat igényt.

Az állomás azonnal elfoglalható. — Megválasztás után a megválasztott köteles oly összegü óvadékot (kaucziót) letenni készpénz vagy saját intézeti részvényekben, amennyi fizetése leend.

A pályázati kérvények mellé a következő okmányok csatolandók: — keresztlevél, feddhetlen magaviselet és az eddigi müködésről bizonyitvány; a kettős könyvvezetésről képesités és a banküzlet vezetéséről teljes jártasság; a magyar- és német nyelveknek szó és irásban való beirása. Előnynyel bir azonban, ki a szerb nyelvet is birja.

A határidőn tul érkezett kérvények pályázatra nem bocsáttatnak.

Adán-Bácsmegye, 1886. junius hó 5-én. 2116

Ada-moholyi egyesült takarékpénztár:

Gyetvay Béla, v. tag jegyző. *Goitein Lipót,* v. igazgató.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalatokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható.

Dr. LEITNER

43 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. sz. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d. u. 1—5-ig, este 7—10-ig. 1883

A PALLAS kiadóhivatalában Budapest, kecskeméti-utcza 6.) kapható:

FRANCZIA-MAGYAR SZÓTÁR.

Szójegyzék és nyelvtani megjegyzések a franczia akadémia és a legjelesebb franczia szótárirók után 3 nagy kötet, füzve 10 frt kötve 12 frt.

Előfizetési felhivás

az

ORSZÁG-VILÁG

czimü képes hetilapra.

Az Ország-Világ megjelen minden szombaton gazdag tartalommal. Közöl eredeti és forditott regényeket, beszélyeket, költeményeket, továbbá ismeretterjesztő közleményeket a társadalmi élet, tudomány, képzőművészet, müipar stb. köréből. Ezenkivül gazdag és változatos rovatokat ád, melyek a hét legérdekesebb eseményeit foglalják magukban. Évenkint több száz eredeti képet közöl.

Előfizetési árak:		Az Egyetértéssel együtt:	
Egész évre	10 frt — kr.	Egész évre	28 frt — kr
Fél évre	5 frt — kr.	Fél évre	14 frt — kr.
Negyed évre	2 frt 50 kr.	Negyed évre	7 frt — kr.
		Egy hóra	2 frt 50 kr.

Egy szám ára 20 kr., egy füzet (2 szám) 40 kr. — Kapható a kiadóhivatalban és a legtöbb hirlapárusoknál.

Előfizethetni postautalványnyal a **kiadóhivatalnál** *és minden bel- és külföldi könyvkereskedés, postahivatal és hirlapközvetitő intézet utján.* **Mutatványszámokkal** *kivánatra* **ingyen** *és* **bérmentve** *szolgál a*

ORSZÁG-VILÁG kiadóhivatala

Budapest, kecskeméti-utcza 6.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönőirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást, bármennyire is idültek, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója, és bőrbetegségeket, gyógyit uj gyógymód szerint biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. GARAY ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. osztr.-főorvos. **Lakás:** Budapest, VI. ker. gyár-utcza 7. I. em. bejárat a lépcsőről, a sugár-uttól jobbra a második ház.

Rendel: naponta 10 órától d. e., egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. Garai Antalnál megrendelhető:

Népszerü utmutató

a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez

czimü könyv. — Ára 2 frt 50 kr. 349

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet [illegible]. III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. IV. A hugycsőtakár (Tripper) és hugycsőszükületek. V. A bujakór [illegible]. VI. Fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtényezője a prostitutió.

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent és ugyanott (Budapest, Kecskeméti utcza 6. sz.), valamint minden könyvárusnál kapható:

PETELEI ISTVÁN

AZ ÉN UTCZÁM

elbeszélések egy kötetben

17 iv 280 oldal.

Ára füzve 1 frt 80 kr.

TARTALOM:

1. Őszi napsugár.
2. Szeret.
3. Szomszédaim:
   - I. Patakiék és a néni.
   - II. A rácz Boglánról.
   - III. Klára az anya.

IV. Sugár a buba.
V. A porkorum inspektor.
VI. Kati
VII. Két gyermekről.
4. A kapu be van zárva.
5. Máli.
6. Rosz vásár.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadó hivatalában (Bpest, kecskeméti-utcza 6.), megjelent.

Gyakorlati kézikönyv

Fröbel Frigyes foglalkoztató eszközeihez

Irta **Kobány Mihály.**

96 táblával. **2 frt helyett 1 frt 50 kr**

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak látva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg beküldetik.

Intelligens
fiatal ember, művelt, szellemes hölgygyel ismeretség kötése czéljából levelezésbe óhajt lépni. Házasság nincs kizárva. Titoktartás biztosittatik. Levelek «Plátó 7209» alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Csinos, élénk
kedélyü leánykát keresek nőül, kinek legalább 8 ezer frt hozománya van. Nagyobb vidéki városban van élénk forgalmu kereskedésem, s üzletem érdeke mihamarábbi nősülésemet kivánja. Csak keresztény leányt veszek nőül. Komoly, névvel és arczképpel ellátott levelek e lap kiadóhivatalába «Kereskedő 7195». sz. a. küldendők. Fénykép visszaküldetik. Titoktartás biztosittatik.

Házasság.
28 éves, keresztény, művelt s szolid férfi (vagyontalan) óhajt egy vagyonosabb nővel — tekintet nélkül annak korára — összeköttetésbe lépni. A kiadóhivatalhoz «H. 18.» alatt czimezett komoly értesitésekre bővebb felvilágositás adatik. 7202

Ich suche
behufs Ehe die Bekanntschaft einer distinguirten, vermögenden Dame, ich bin 36 Jahre alt, adelig, vermögend und befinde mich in einer hohen gesicherten Lebensstellung. Anträge Chiffre N. U. Nr. 25. Expedition des Blattes. 7203

Egy 26 éves
fiatal ember, kinek csinos üzlete van, komoly házassági szándékból ismeretséget óhajt kötni egy jellemes leánynyal. 2000 frt azonnali hozomány kivántatik. Levelek «Erle» cz. a. e lap kiadóhivatalába küldendők. Titoktartás becsületbeli dolog. 6214

Vidéki postatiszt.
39 éves, róm. katholikus, fiatal vagyonos hölgygyel ismeretséget kötni óhajt. Levelek «Vidéki 7194» sz. a. e lap kiadóhivatalába kéretnek. Anonym levélre válasz nem adatik.

Önálló hölgyek
közül ki volna hajlandó egy délutáni ideje fölött rendelkező fiatal urral szorosabb viszony megkötése végett megismerkedni. Levelek «Adolár» jel a. a kiadóhivatalba intézendők. 7204

Egy 36 éves,
nőtlen üzletember, ki 5000 frtig áll, komoly házassági szándékból ismeretséget óhajt kötni egy hozzá hasonló hozománynyal biró jellemes leánynyal, esetleg özvegygyel. Levelek «Házasság» cz. a. e lap kiadóhivatalába intézendők. 6215

Eladás.

Nyakkendők
12 darab egész selyemből, tetszés szerint minden szinben és alakban választva 2 frt 40 kr. 6 drb ugyanaz 1 frt 32 kr., fűzők, valódi halcsont 2 frt. Vidéki megrendeléseket kérem Schwarz A. nyakkendő- és fűző gyárához VI., Nagymező-utcza 14. intézni. Uri gallérok, legjobb minőségüek minden alakban, tuczatja 1 frt 80 kr. 2052

Négy villatelek,
80 évig adómentes, 175—300 □ ölnyi terjedelemben a sugárut közelében, délibáb-utcza 29. sz. a. és az aréna-ut sarkán eladó. 6192

Villanyos melltü
igen olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7205

Uraságoktól
levetett férfi ruhák folyton jutányos árban kaphatók IV., kecskeméti-utcza 5. sz. a., az udvarban ajtó szám 1., ugyanott javitó és tisztitó és kölcsönző intézet. 2050

Saját készitményü
butor eladás.
Raktárom tulhalmazása végett kárpitos- és mindenféle fabutorok
leszállitott árak
mellett bámulatos olcsón kaphatók:
KARDOS D.,
butorgyárosnál,
Andrássy-ut 13. sz. alatt, 2097 Alapittatott 1864.

Egy kitünő,
10 lóerejü **Hornsby & Sohn-féle** 7142
cséplőgép
a legjobb karban **jutányosan eladó.** Bővebbet a kiadóhivatalban.

Előnyös vétel.
Hogy jelentékeny áruraktáromat némileg kisebbithessem, elárusitom elismert kitünő **vizhatlan takaróponyváimat** nevezett fekete olajkaucsuk), mint természetszinü impregnált ponyvát és repczeponyváimat, mind legjobb minőségü, tiszta lenkenderből szőtt vászonból jelentékenyen leszállitott árakon. **Freibauer J.**, ezelőtt Freibauer Ede fia. Raktár Király-u. 8, Győr: **Szabolcs-utcza 27.** sz. Ugyanott kitünő minőségü tetőpép, gépolaj, kocsikenő, gabonazsákok a legolcsóbb napi árakon. 2137

Egy aranysárga
16 és fél, és egy rézderes 17 markos fiatal herélt jó ló jutányos áron azonnal eladatik. Hol? megmondja a kiadóhivatal 2176

Egy rövid-
és kötőáru-üzlet nagyon élénk helyen, a tulajdonos betegessége folytán olcsó áron eladó. Czim a kiad. 7176

Brilláns tőkebefektetés reális 6% tisztajövedelem bérbeadás által örökségi felosztás végett egy nemesi
uradalom
Magyarországon, bécs-pesti vonal kikerekitett 3800 holddal, a legjobb osztályuak, több major elegendő lak-, gazdasági- és istálló-épületekkel, **330,000 frtért eladó.** A gazdaság egy szolid bérlőnek van bérbe adva, ki nagy állatállománynyal gazdálkodik és a földet legteljesebb trágyaerővel ellátja. Igen jó apró vadászat. **Csak közvetlen vevőknek** adnak közelebb felvilágositást magy. kir. nyug. főerdész **Horváth és Patz Richard Bécsben, Margarethenstrasse 12.** 1164

Alkalmazást keres

Mint irodaszolga,
pénzbeszedő, vagy termény-üzletbe mint raktárnok, állást keres egy tapasztalt volt kereskedő, igen szerény igények mellett. Szives ajánlatokat kér «**Szerény**» czim alatt a kiadóhivatalba. 7129

Házfelügyelői
állást keres egy képzett, s tapasztalt, nős, gyermektelen férfi. Szives ajánlatok «H. J. 12.» jegy alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7183

Egy intelligens
fiatal ember, ki az egyszerü és kettős könyvvitelben jártas, mostani könyvelői állását változtatni óhajtja. Közelebbit e lap kiadóhivatalában. 7137

Egy a gabona-
üzletben otthonos, magyarul és németül levelező fiatal ember, ki az egyszerü és kettős könyvvitelben valamint minden irodai dologban teljesen jártas, irodai állást keres. Szives ajánlatokat a kiadóhivatal közvetit. 7200

Fiatal hirlapiró,
külföldre utazók mellé magántitkárnak ajánlkozik. Felvilágositást ad a kiadóhivatal «Magántitkár» 7132. sz. alatt.

Gazdatiszt,
(39 éves) a ki már 20 év óta nagyobb gazdaságokat önállóan kezelt, állást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6188

Egy gépész
és kovács alkalmaztatni óhajt nyári cséplésre, esetleg még addig javitásra. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 7128

Fővárosi ház-
tulajdonosoknak, házfelügyelőségre egy épitész és egy ügyvéd együttesen ajánlkoznak. Ajánlat «M. 6211.» alatt a kiadóhivatalba.

Egy végzett
jogász, délutáni időre foglalkozást keres, előkészit alapvizsgálatra készülőket. Szives ajánlatok «Végzett jogász» cz. alatt a kiadóhivatalba kéretnek intéztetni. 6236

Egy jó családból
való fiatal leány ajánlkozik czukrászdába, vagy előkelő péküzletbe kiszolgálónőnek. Szives megkeresések «H. A.» jegy alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6220

Joghallgató,
ügyvédi irodában, foglalkozást keres. Leveleket «S. B. 6233.» alatt e lap kiadóhivatalába kéri.

Mellékfoglalkozást
keres az esti órákra egy hivatalnok, szép irással, magyar-, német levelező, egyszerü-, valamint kettős könyvvitelben jártas és jó gyorsiró, szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 7208

Épitész-rajzoló,
alkalmazást keres. Czime a kiadóhivatalban. 6234

Javitó vizsgálatra
előkészit egy technikus reáliskolai tanulókat, helyben vagy vidéken. Az illető esetleg rajzolói vagy nevelői állást fogad el. Szerény igények. Czime a kiadóhivatalban. 7207

Magyar, német és franczia nyelvet,
gyorsirást, könyvvitelt tanit az esti órákban mérsékelt árak mellett egy hivatalnok, végzett kereskedelmi akademikus. Czim e kiadóhivatalban. 7206

Alkalmazást nyer

Helyi ügynök,
borkereskedésben azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban. 6229

Mindenki
tisztességes mellékkeresetre tehet szert, a hinek nagy ismeretsége van. Bővebbet levélileg U. V. 7199. sz. a.

Egy szobaleány,
jó bizonyitványokkal, azonnal felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7169

Középipartanodát
végzett ifju vasipar vagy gépészeti szakosztályból alkalmazást talál, továbbá egy
Technikus
állandó mellékfoglalkozást nyerhet. Közelebbit a kiadóhivatalban. 7190

Egy kitünő
jó szakácsnő, azonnal felvétetik. Böv. a kiad. 7168

Nevelő kerestetik,
Barsmegyébe egy keresztény uri családhoz, az alsóbb reál-tantárgyak, valamint a német nyelv és zongorábani oktatásra. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. 6225

Oktatás.

Leczkeóra
adására ajánlkozik szerény feltételek mellett egy III. évi joghallgató. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába «Házitanitó 7185» jel alatt kéretnek.

Tanitónő,
ki a magyar, német és franczia nyelvben, valamint zongorázásban alapos oktatást képes adni, a délutáni órákra, esetleg egész napra alkalmazást keres. Kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Szives ajánlatok levélben «Tanitónő» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek, 7197

Gimnáziumi
és reáliskolai tantárgyakban, ugyszintén angol nyelvben oktatást óhajt adni egy szigorló orvos. Szives ajánlatok «Doktor 7186» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Lakás és bérlet.

Nyaraló
Baldócz fürdőben, jól gondozott fenyves parkban kiadó. Az 5 helyiségből álló, butorozott lakásnak bére az egész nyárra 200 frt, egyes butorozott szobáknak havi ára itt, a többi épületekben 16—24 frt. A fürdő-igazgatóság Baldóczon, u. p. Szepesváralja. 2141

Egy szépen
butorozott szoba teljesen külön bejárattal a lépcsőről, az Andrássy-uton, a Duna-parton vagy az Erzsébet-téren 15 frt havi dijért kerestetik. Szives ajánlatokat kérek «Butorozott külön bejáratu szoba 7177 sz.» alatt a kiadóhivatalba intézni.

Csillag-utcza 8. sz.
alatt, földszint két szép utczai és egy udvari szobából álló
lakás,
magános urnak, augusztus 1-ére bérbeadandó. Ugyanott két száraz
pincze-raktár,
minden órán kiadó. 7165

Vendéglőnek
vagy más üzletnek alkalmas sarok-helyiség kerttel, Budapesten, több évre kibérelhető. Czim a kiadóhivatalban. 1221

Zalamegyében,
egy **1000 holdas birtok,** bérbeadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2178

Egy kis paraszt
és finom őrlésre berendezett gőzmalom **bérbe adandó.** Bővebb értesitést a kiadóhivatalban. 2147

9 frtért,
azonnal bérbevehető egy csinosan butorozott, elkülönitett hónapos szoba, az Andrássy-ut közelében. Czime a kiadóhivatalban. 7189

BUDAPEST IV. Bécsi-utcza 2. Budapest SZALLODA Legolcsóbb szálloda Bpesten, szolgálat, világitás nem számittatik.

Különféle.

Pénzkölcsön
budapesti házakra, másodszor budapest környéki házak és bármely megyebeli földbirtokra elsőhelyeni bekebelezésre. Czim a kiadóhivatalban. 6282

Hartmann K. T.
látszerésznél, azelőtt dorottya- meg váczi-utczában, most **Kigyó-utcza 2. szám alatt, jutányosan kaphatók: szürke védüvegek, orrcsiptetők, tábori látcsövek, Aneroid-légsulymérők, hőmérők.** 2144

Fisch-Netze
Reusen
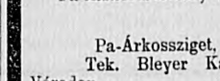
Jagd- und Vogelnetze
alle Gattungen fix und fertig, nebst Gebrauchsanweisung — Erfolg garantirt — empfiehlt Heinrich Blum, Netzfabrikation in Konstanz, Baden. Preiscourant frei

Iczés korcsmáros
Budapesti illetőségü 5—600 frt betéttel kerestetik. Levélbeli ajánlat, «Bormérés 100» alatt a kiadóhivatalba. 6235

Ki egy képzett
fiatal embernek évi 1600—1800 frtos biztos állásu állami hivataltszerez, fáradtságáért száz vagy kétszáz forintot kap; titoktartásért becsületével kezeskedik. Czime a kiadóhivatalban. 7201

ISZAPTISZTITÓ
Dervaux-féle szabadalom.
A kazánnak teljes mentes égéért iszaptól és kazánkötől jótállás vállaltatik. 1564

Több mint 2000 készülék van használatban. A kazánok tisztitása és kitöltése nem szükséges.
Jegyzékek ingyen.
Gőzkazánok részére.
Kizárólagos képviselő
Julius Overhoff, Bécs.

Himzőnő
elvállal mindennemü himzéseket a legcsinosabb és legjutányosabb elkészitésre. Valamint **fehérnemüek** készitését is megbizhatóan és pontosan elvállalja. Czim a kiadóhivatalban. 7173

310,000 frt nyerhető
5 frt 75 krral.

Földhitel-igérvénynyel à 1 frt és bélyeg. Főnyerem. 50,000 frt. Huzás junius 15-én.	1.50
Bécsvárosi igérvénynyel à 2 frt 25 kr. és 50 kr. bélyeg. **Főnyeremény 200,000 forint.** Huzás 1886. julius 1-én.	2.75
XII. Jótékonyczélu államsorsjegyek à 2 frt **7 drb csak 12 frt.** Főnyeremények **60,000, 15,000** és **10,000 frt** magyar 5%-os papirjáradékban. — Huzás 1886. junius 30-án.	2.—
	6.25

Mind a három drb együttvéve csak **5.75 kr.** bélyeggel együtt. 2133

A
„MERCUR"
kiadóhivatalának
bank- és váltó-üzlete
Politzer S.
BUDAPEST,
Dorottya-utcza 12.

MELROSE
KEDVELT ES ELTERJEDT HAJÜDITŐ.
Ezen kedvelt és elterjedt hajüditő, tökeletesen megifjitja a szürke, fehér és elszintelenült hajat s viszszaadja eredeti üdeségét, régi szinét és hullámosságát. Egy üveg ára 2 f. 50.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapest, Királyutcza 12.

GÖMÖRI és TÁRSAI
ELSŐ MAGYAR ASZTALOS TÁRSASÁG
Belváros, Hatvani-utcza 18. sz. a volt orvosi egyetemi épületben.

Van szerencsénk a n. é. **butorvásárló közönségnek** becses tudomására hozni, hogy **butor-készletünk** tulhalmozása miatt kényszeritve vagyunk **saját készitményü asztalos- és kárpitos-butorainkat leszállitott árak mellett** elárusitani. Készletben vannak **háló, ebédlő- és szalon-berendezések, dió- és tölgyfa,** valamint **fekete butorok, bronz és gyöngyház** berakással a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig. 1876

Árusitunk:

2 szekrény 1 ajtós	30 frt
2 darab 2 ajtós	36 frt
1 mozsdó-szekrény 1 ajtós	11 frt
1 darab 2 ajtós	15 frt
1 credenz	20 frt
1 éjjeli szekrény	7 frt
2 ágy	28 frt
1 szalon-asztal	10 frt
1 pamlag, 6 zsöllye jute vagy crep	74 frt
Ugyanaz selyemből	105 frt
1 pamlag, 6 szék jute vagy crep	42 frt

A n. é. közönség **hazafias pártfogását** kéri kiváló tisztelettel
GÖMÖRI ÉS TÁRSAI.
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Bécs „Hôtel Mètropole"
Ringstrasse. Franz Josefs-Quai.
Első rangu nagy szálloda.
300 szoba és terem (1 frttól feljebb) **személy-felhuzó,** olvasóterem minden országbeli ujsággal, **„Egyetértés", pompás üveg-terem,** dunai fürdők és távirdai hivatal a szállodában. Szállodai omnibusz minden vaspályaudvarban. Hosszabb idei tartózkodás mellett **mérsékelt árak.**
1412 **SPEISER L.,** igazgató.

A PALLAS kiadóhivatalában Budapest kecskeméti-utcza 6.) kapható:
KERESKEDELMI FÖLDRAJZ.
Kereskedelmi tanodák és felsőbb iparskolák számára engedélyezett tankönyv
Irta
Dr. TOLDY LÁSZLÓ.
Ára az I. és II. kötetnek 3 frt 20 kr.

UJ TÁTRAFÜRED
vizgyógyintézet, klimatikus gyógyhely, tüdőbetegek sanatoriuma.
1005 méter t. f. magasságban.

Junius végeig tetemesen leszállitott árak u. m. a szobák napi ára 80 krtól 1 frt 15 krig, a teljes penzió (reggeli, ebéd, esteli) hetenkint 9 frt vagy 10 frt 50 kr.

A fenyves erdő május és juniusban a legillatosabb. A legderültebb hónap a Tátrában a junius, mely különben is alig fél fokkal hidegebb az augusztusnál, de a legszebb vegetáczióval s leghosszabb napokkal bir, s azért gyógyczélokra legalkalmasabb.

A Tátra ez időben már a törpefenyő tájon tul szabad hótól, s e szerint turisták is már szabadon tehetnek kirándulásokat a tarpataki vizesésekhez, a felkai, poprádi és csorbai tóhoz, a Királyorra Osztervára s hasonmagasságu csucsokra.

Uj-Tátrafüred környéke Oertl müncheni tanár módja szerint mérnökileg felvéve, s szakszerüleg jelölve lett, mi által Uj-Tátrafüred területi gyógyhelyek sorába lépett, s az eddigi gyógyjavaslatokon kivül indikálva van: vérkeringési zavaroknál, elégtelenül kompenzált szivbillentyühibáknál, a szivizom erőcsökkenésénél, szivhájasodásnál, általános elhizásnál s tüdőbántalmak által okozott vérkeringési zavaroknál, görvély- és angolkórnál, Basedowféle betegségnél, ideggyengeségnél s neurasthenikus állapotoknál. 1903

Dr. Szontagh Miklós.

Van szerencsém a t. cz. **gazdaközönség** és a **sertéstenyésztők figyelmét az e minőségben kizárólag általam** készitett

Sertés porra

felhivni. E por hatása — mely első sertéstenyésztők által több éven át folytatott kipróbáltatása után, mint a legsikeresebbnek levén elismerve — kiterjed a malaczoknál a nyári hónapokban előforduló **vérbőség, torokgyík, étvágytalanság, gutaütés, rossznemü köhögés, szőrféreg stb.** betegségekre. Hogy e betegségeket megakadályozzuk, szükséges e port a malaczoknál a nyári időszakban **mint óvszert (praeservativum)** hetenként egyszer alkalmazni, mi által a rendes vércsere előidéztetvén, a különben oly gyakori járványoknak eleje vétetik. Alább bátorkodom a sok elismerő levél közül néhányat közölni.

E «Sertés por» egyedül nálam kapható és ára használati utasitással ellátott 1 kgrammos csomagoknak, mely 100 drb malacznak egy etetésre szükséges, 2 frt, 10 kgr. felüli megrendelésnél 10% engedményt adok.

Bleyer Károly
gyógyszertára az «Oroszlán»-hoz Nagy-Váradon.

Elismerő levelek. (Másolatok).
BIZONYITVÁNY.

Bleyer Károly gyógyszerész ur «Sertés porát» gazdaságomban több éven át használván, szivesen bizonyitom, miszerint e «Sertés por» a malaczok elhullása ellen különféle betegségeikben sikerrel alkalmazható. Ez okból azt gazdatársaimnak jól lelkiismerettel ajánlhatom.

Szalárdon. 1886. évi január hó 29-én.
Tóth László, földbirtokos.

Tek. Bleyer Károly gyógyszerész urnak!
Nagy-Várad.

Kérek a már több izben gazdálkodásomban sikeresen alkalmazott Ön által készitett «Sertés porból» 10 csomagot utánvét mellett. A mint meggyőződtem e por igen hasznos a malaczok betegsége ellen, mert többszöri alkalmazása után a torokgyík teljesen megszünt. Tisztelettel

Pa-Kisköleshalom, május hó 25-én. 1885.
Szőllősy János.

Pa-Árkossziget, Kőrös-Ladány, 1885, május 12.

Tek. Bleyer Károly gyógyszerész urnak Nagy-Váradon.

Szomszéd gazdatársam ajánlata folytán, kinél az Ön sertésporának hasznos voltáról meggyőződést szereztem, felkérem utánvét mellett nekem abból 25 kgr. mielőbb a gyomai állomásra czimezve küldeni. Tisztelettel
1433 **Grimm L. Lajos,** földbirtokos.

A fürdőidény tartama április hó 20-ától okt. hó 1-jéig.

Lipiki iblanyfürdő

A fürdőidény tartama április hó 20-ától okt. hó 1-jéig.

Slavoniában (pósta- és távirdaállomás.)
Egyedüli meleg jod-hőforrás a kontinensen.
állandó hőfok 64° Celsius. Elsőrangu fürdő- és ivó gyógyforrás.

A tiszta hamisitatlan lipiki iblany-hőfürdők kiváló alkalmazást nyernek a bőr és belső szervek mindenféle görvélyes bántalmaiban, idült csuznál, köszvénynél, a medencze szerveinek idült kiizadmányaibanyan, a nemi szervek bántalmaiban, bujasenyves alakoknál a nyirkmirigyek nagyobbodásai és duzzadásaiban, görvélyes szembajoknál, mindenféle hosszantartó sebeknél, a gyomor, bélcsatorna és hugyhólyag idült hurutos alakjaiban. Mint fürdőorvos müködik dr. MARSCHALKÓ Tamás, rendel még dr. GREGORICS A. J. kir. egészségügyi tanácsos Pakraczban. A lipiki jódfürdő Slavoniában nagy kiterjedésü gyönyörü völgyben fekszik, el van látva nagy szép szállodával, kiterjedt árnyékos pompás parkkal bir, és kitünő fürdőzenén kivül még számos különféle szórakozást nyujt a fürdővendégeknek. 1249
1885. évi október 5-ik óta a barcs-pakraczi vasut utolsó állomása Pakracz-Lipik 20 perczenyi távolságban a fürdőháztól.

Lipiki iblanyviz szétküldése folytonosan friss töltésben eszközöltetik; kapható az osztrák-magyar birodal. minden ásványviz- és füszerkereskedésében.
1994 *A lipiki jódfürdő igazgatósága Slavoniában.*

16
évi siker a mellett tanuskodik, hogy
Thedo tanár
szakálhagymája
a legjobb és legbiztosabb szere egy szép szakálnövés elérésére.

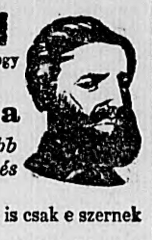

Számtalan férfi még a legjobb körökből is csak e szernek köszönheti szép szakálát.

Ez hihetetlen gyorsasággal segiti elő a szakálnövést, ugy, hogy 16 éves férfiak is legrövidebb idő alatt sürü és erős szakált kaphatnak, mi ezer meg ezer bizonyitványnyal bebizonyittatott.

Megvallom önnek, hogy valamint minden ilyen szert, ugy a szakálhagymát is hűhónak tartottam, de meggyőződtem egy barátomnál ezen szer jelességéről és kérem önt a mellékelt összegért egy csomagot ezen kitünő szerből küldeni. Maradván tisztelettel
Budweis 1878, november 18. Michura A.

Valódian kapható Budapesten: Török József gyógyszerész urnál király-utcza 12.; Pozsonyban: Pistory Félixnél; Temesvárott: Tárczay Istvánnál. 992

TARNÓCZY GUSZTÁV mezőgazdasági GÉPCSARNOKA!
BUDAPEST, Váczi-körút 78. szám.
2167
Ajánlja a legtökéletesebbnek elismert, legujabban hazai viszonyainkhoz alkalmazott
HORNSBY & SONS-féle ujitott ugynev. extralage és afrikai CSÉPLŐGÉPEIT,
melyek minden versenyen, hol megjelentek, az első dijat nyerték és soha semmiféle gyártmány által le nem győzettek, minek folytán soha se kaptak második dijat (kivánatra Yull-féle szabadom szerint kötélhajtásra is berendezve), valmint legkitünőbb
GŐZMOZGONYAIT
belső vagy külső gőzhengerrel, szén és fa vagy szalmávali tüzelésre, HEAD & SCHEMIOTH-féle szabadalm. önmüködő szalmafütési szerkezettel berendezve.

Továbbá ajánlom: legszilárdabb kézi és fekvő vagy **oszlopjárgány-cséplő-készleteimet; szelelő- és üszög-rostáimat, Trieur és osztályozó-gépeimet** mindennemü gabonára. Hornsby-féle könnyü és szilárd szerkezetü «**Paragon**» és «**Enclosed Gear**» fükaszálókat, «**Indispensable**» és **kévekötő aratógépeket.** Eredeti amerikai **HOLLINSWORTH szénagyüjtőket; Schlick-Krumpach-féle** hármas és kettős ekéket,

egyetemes és mélyitő, valamint **favasgerendelyes egyvasu ekéimet** dus választékban; **részsutos éslánczboronáimat; Hungaria** és **Universal sorvetődeen** és **Smythrendszerü sórvavető-gépeimet** és egyáltalában a mezőgazdasághoz szükséges eszközöket.

Gépeim nem egy gyárból valók, de az ösmert összes jó gyárakból választvák, ugy, hogy minden jó gyárnak speciálitása meglelhető. Minőségük összehasonlitó kisérletek által állapittatik meg, de mintahogy a gazdák viszonyai és igényei külömbözők, ugy az esetleg meg nem felelő gépek visszavétetnek és kivánatra a pénz is visszaadatik. Gépek kisérletre is adatnak. **Árak a legjutányosabbak részletfizetések is elfogadtatnak, melyek nagyobb összegeknél s kellő biztositék mellett 10 évre terjedhetnek.**

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A PASTEUR
rendszerü
Chamberland-féle szabadalmazott
SZŰRŐ

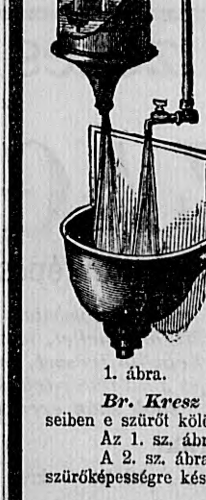
1. ábra.

a legegyszerübb módon — ***bármily zavaros vagy tisztátlan vizet — kristálytisztára szür.***

A *Pasteur*-féle rendszer az egyedüli, mely által vizet ***mikroba*** és ***bakteriamentesen*** szürni, tehát ***minden fertőző csirát, a cholera, typhus*** stb. ***bacillusokat a vizből eltávolitani lehet.***

A szürő anyag porczellánból áll, melyet ***kicserélni nem kell*** és mely mindenki által könnyen és egyszerüen tisztitható.

A szürő anyag mindig Pasteur párisi laboratoriumában vizsgáltatik meg.

Elismerve valamennyi egészségügyi és orvostudományi kapaczitások által.

Dr. Fodor József tanár, a budapesti egészségügyi intézet igazgatója hat hétig szürte a vizvezetéki vizet és konstatálta, hogy ***ez idő alatt egy bakteria sem ment a szürőn keresztül,*** noha akkor a vizvezetéki viz minden literje 100—120,000 db bakteriát tartalmazott.

Vallin tanár, a Vale de Grace-i egészségügyi intézettől igy ir:

«A ***Chamberland-Pasteur***-féle szürő a legegyszerübb módon megvalósitja azt, a mit a tudomány tegnap még elérhetlen eszményképnek tekintett, t. i. ***tökéletesen bakteriummentes*** vizet szolgáltat s bizonyára nem keletkezhetett volna fontosabb időben.»

«***Az 1884. évi londoni egészségügyi kiállitás biráló bizottsága*** annyira meg volt lepve a szürő nagyszerü hatásától, hogy egyhangulag az ***arany éremmel tüntette ki.***»

«***A franczia «Academie des sciences» és az «Academie de Medicine»*** a szürőt és feltalálóját elismerő dicséretükkel tüntették ki.»

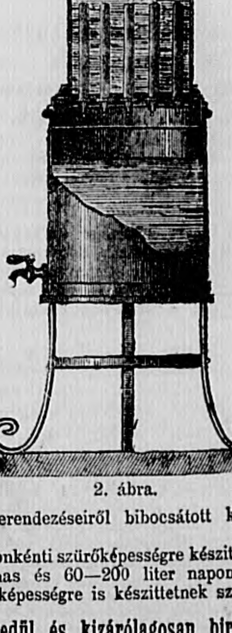
2. ábra.

Br. Kresz Géza, az 1885. évi budapesti országos kiállitás egészségügyi berendezéseiről bibocsátott közléseiben e szürőt kölönösen dicsérve és ajánlva emeli ki.

Az 1. sz. ábra egy ***vizvezetéki nyomó szürőt*** mutat, ez 500—4000 liter naponkénti szürőképességre készittetik.

A 2. sz. ábra egy ***háztartási szürőt*** feltöltésre mutat, ez a vidékre alkalmas és 60—200 liter naponkénti szürőképességre készittetik. — Kölönös megrendelésre azonban sokkal nagyobb szürőképességre is készittetnek szürők.

Magyarország és Ausztriára nézve a szabadalmat és a gyártási jogot egyedül és kizárólagosan birja:
ZELLERIN MÁTYÁS
cs. és kir. udvari szállitó,
központi fütések, szellőztetés, légszesz- és vizvezetéki berendezések, érczáruk, épületbádogos-munkák és horgany készitmények gyára
Budapesten, VII., nagydiófa-utcza 14. sz. a. 1902
Árjegyzékek és magyarázatok kivánatra bérmentesen küldetnek.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó gépén. Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.